

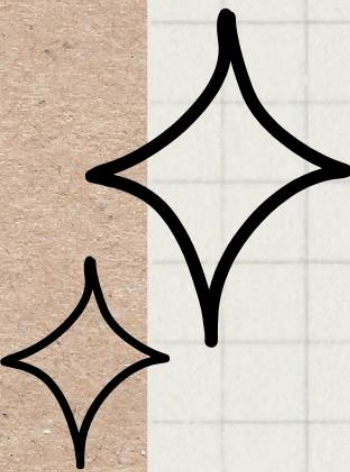

IN UITVOERING VAN:

**Family
Supporters**

**HECHTINGSBOOST:
TIPS, TRICKS &
OEFENINGEN VOOR
OUDERS**

TER ONDERSTEUNING VAN
AFFECT REGULERENDE VAKTHERAPIE
BEELDEND

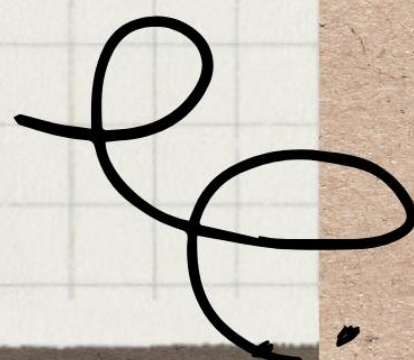
*Een handreiking gericht op de ouderlijke ondersteuning
van het ArVT- Traject.*

Samengesteld door: Leonie Stoffter (1761617)

Beoordelende docenten: Gerben Roefs (1)

Karin van der Wiel (2)

19 juni 2023

VOORWOORD

Met trots presenteer ik u deze handreiking. Een bijzonder eindproduct dat ouders begeleidt in het avontuur van psycho-educatie en het gezamenlijk verkennen van effectieve werkvormen met hun kinderen."

Deze handreiking is een boost voor ouders wiens kinderen een ArVT-traject volgen. In dit handreiking zullen geen magische toverformules of geheime superkrachten staan, maar wel een flinke dosis aan tips, tricks en toffe werkvormen om je door de ups-en-downs van dit traject te loodsen. Laten we eerlijk zijn, het ouderschap is als een achtbaanrit zonder handleiding. Het ene moment voel je je als een volleerd jongleur, jonglerend met hagelslag, schooltassen en voetbalschoenen, het volgende moment vraag je je af hoe je de dag überhaupt doorkomt na de eerste driftaanval 's ochtends vroeg. Opvoeden? "Het is gewoon heel erg moeilijk.... En uiteindelijk doen we allemaal maar wat!", is mij ooit een keer verteld. In deze handreiking vind je niet alleen nuttige tips, maar je zult ook met een dosis aan creatieve werkvormen overspoeld worden om juist ook de waardevolle momenten met je (stiekem toch ook wel heel erg leuke) kind mee te vieren. Het beeldend samen iets doen van ouders samen met je kind kan dienen als een versterkend en verbindend middel om de band en communicatie tussen ouders en kinderen te bevorderen (Schweizer, 2009b). Onder elke werkvorm staan sterretjes die de moeilijkheidsgraad aangeven en rechtsbovenin een klokje die de duur aangeeft.

Laat je zorgen nu even varen, want we gaan samen op reis door de wonderlijke wereld van het ouderschap met in onze hand dit handreiking. Bereid je voor op een lach, een traan en vooral veel creativiteit.

En last but not least, wees vooral heel trots op jezelf terwijl we samen werken aan het vergroten van het geluk in je gezin.

INHOUD

VOORWOORD

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING

1 THERAPIE REMINDERS

ARVT

PSYCHO- EDUCATIE

SCHILDGEDRAG

OPVANGEN VAN GROTE EMOTIES

2. TIPS & TRICKS

RUST, REINHEID EN REGELMAAT

CREËR NOG MEER RUST!

BEDTIJDROUTINE

PRIKKELARM

WOORDEN GEVEN AAN EMOTIES

CONSEQUENTIES FOCUSSEN OP DE SITUATIE

BLIJF ZELF RUSTIG

CHECK JE EIGEN GROENE PIJLEN

INHOUD

---

3. KUNSTIGE KNUTSELPRET

STANDBEELD VAN DE FAMILIE

SCHILDER DOBBELSPEL

SPIEGELTEKENEN

BLIKSLAAN

SCHAAL VAN PAPIER- MACHE

SLIJMMAKEN (JA, ECHT!)

SPIJKERS RAMMEN

FANTASIE ZELFPORTRET

PORTRET: 'IK- EN DE ANDER'

POTLOODPOTJE VAN BROODDEEG

4. REFLECTIEVRAGEN

5. WOORDENLIJST

6. LITERAIRE AANBEVELINGEN

NAWOORD

BIBLIOGRAFIE

OVER DE AUTEUR

BIJLAGE

EVALUATIEFORMULIEREN

INLEIDING

Een beeldend therapeut is er om op een creatieve maar professionele manier onder andere gezinnen te helpen (Schweizer, 2009b), waar deze handreiking aan is gewijd.

Vanaf de eerste pagina biedt deze handreiking reminders, inzichten, tips en creatieve werkvormen die speciaal zijn ontworpen om jullie te ondersteunen tijdens het beeldend Affectregulerend Vaktherapie-traject.

Hoofdstuk 1 biedt psycho-educatie. Wat is er ook alweer besproken tijdens de therapie? Hier is het in grote lijnen terug te lezen. Hoofdstuk 2 bevat tips en tricks voor de momenten waarop je met je handen in het haar zit, zowel voor jou, het gezin als ook voor het kind individueel. Vanaf hoofdstuk 3 wordt het leuk, werkvormen! Er komen werkvormen voorbij die ontspannend werken, werkvormen waar je je frustratie heerlijk mee kunt uiten, maar ook werkvormen die de relatie als gezin versterken, zoals het maken van een standbeeld. Hoofdstuk 4 biedt leestips, literatuur die het traject waar jullie in zitten ondersteunt, maar die ook makkelijk wegleest.

Deze handreiking is geschreven met de diepste wens om gezinnen te helpen groeien, bloeien en gedijen. Laten we hopen dat het jullie zal inspireren!

Veel succes en vooral heel veel plezier!

Leonie Stoffer

1. THERAPIE REMINDERS

Hoe zat het ook alweer? Oei, ik zou het niet meer weten... ! Het is niet gek dat wanneer je thuis op de bank zit, in de auto onderweg naar werk of op de fiets naar school, je jezelf dit afvraagt! Heerlijk wanneer een samenvatting van de theorie van de betreffende therapie binnen handbereik is. Let's get started!

Affect Regulerende Vaktherapie- beeldend

Wat doen we ook alweer bij de therapie? Het heeft zo'n moeilijke naam. Iets met affect nog wat... Affectregulerende Vaktherapie!

Hierbij nog even een korte opfrisbeurt van wat jullie nou eigenlijk allemaal aan het doen zijn tijdens de therapie:

Affectregulerende Vaktherapie - beeldend (ArVTb) doet haar lange naam eer aan! Het is als een avontuur waarbij we onze emoties en creativiteit gebruiken om onszelf beter te laten voelen. Een mix van beeldend vormgeving en therapie die ons helpt om onze gevoelens te begrijpen en ze op een gezonde manier te uiten (Schweizer, 2009b).

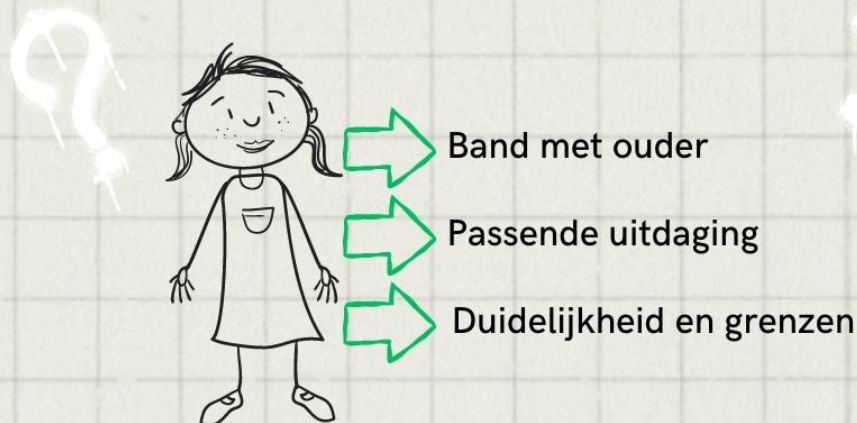

Door kunst te maken, worden op allerlei verschillende manieren emoties geuit en verkend (Schweizer, 2009b). In ArVT draait het om het reguleren van onze emoties (Nieuwenhuis, et al., 2020). Achterin deze handreiking is een woordenlijst bijgevoegd waar alle moeilijke woorden op een rijtje zijn gezet. Wel zo handig.

Tijdens ArVT worden vaardigheden aangeleerd om met stress om te gaan, angsten te overwinnen en meer in balans te komen (Nieuwenhuis, et al., 2020). Je kind is in eerste instantie in therapie, maar het is daarentegen aanbevolen als ouder ook actief betrokken te zijn bij de therapie, dan blijf je goed op de hoogte van wat er allemaal gezegd en gedaan wordt. Eigenlijk is ArVT als een speeltuin voor jou en je kind om nieuwe manieren te ontdekken om je te uiten en gevoelens te begrijpen.

Het groeibevorderend kader

Tijdens het kennismakingsgesprek zijn de groene pijlen ongetwijfeld ter sprake gekomen. Deze pijlen worden ook wel het groeibevorderende kader genoemd (Van Hout et al., 2021). Staan alle drie de pijlen op groen? Dan ben je goed bezig. Op deze manier kun je nagaan of jij en je kind verbonden zijn. Met andere woorden, is de band goed? Is er duidelijkheid? Vraag je je kind te veel of wellicht te weinig (onvoldoende uitdaging en dergelijke)? Zowel verveling als overvraging kunnen frustratie bij het kind veroorzaken (Struik, 2010). Deze frustratie komt vaak tot uiting in probleemgedrag (Nieuwenhuis, et al., 2020). Door te controleren of deze pijlen op groen staan, kun je dit helpen voorkomen.

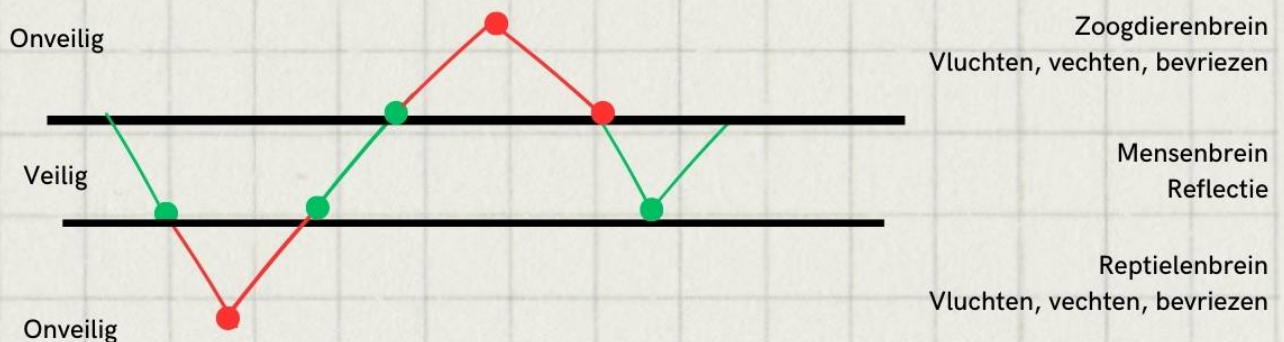

Window of tolerance

De Window of Tolerance biedt inzicht in de reacties van je kind wanneer zijn grenzen worden overschreden (Struik, 2010). Situaties zoals overprikkeling in de supermarkt, een volle klas of een druk verjaardagsfeestje kunnen hieraan bijdragen.

Het brein van je kind heeft een "alarmbel" op de plek van de amygdala (Van den Ouweland, 2022), waardoor het kan reageren op stress door te vechten, vluchten of bevriezen, vergelijkbaar met dieren (Siegel, 1999). Deze reacties worden ook wel modi genoemd (Dana, 2012). Wanneer de grens van je kind wordt overschreden, kan het dus een vechtreactie vertonen. In het midden van het raampje bevindt zich het menselijk brein, waarin mensen zich meestal goed kunnen reguleren en binnen de grenzen blijven. Het reptielenbrein bevindt zich helemaal onderaan en benadrukt de bevriesreactie (Siegel, 1999). Dit overzicht helpt om te begrijpen wat er gebeurt wanneer je kind boos wordt of heftig reageert, en biedt wellicht een nieuwe kijk op de driftaanval van je kind.

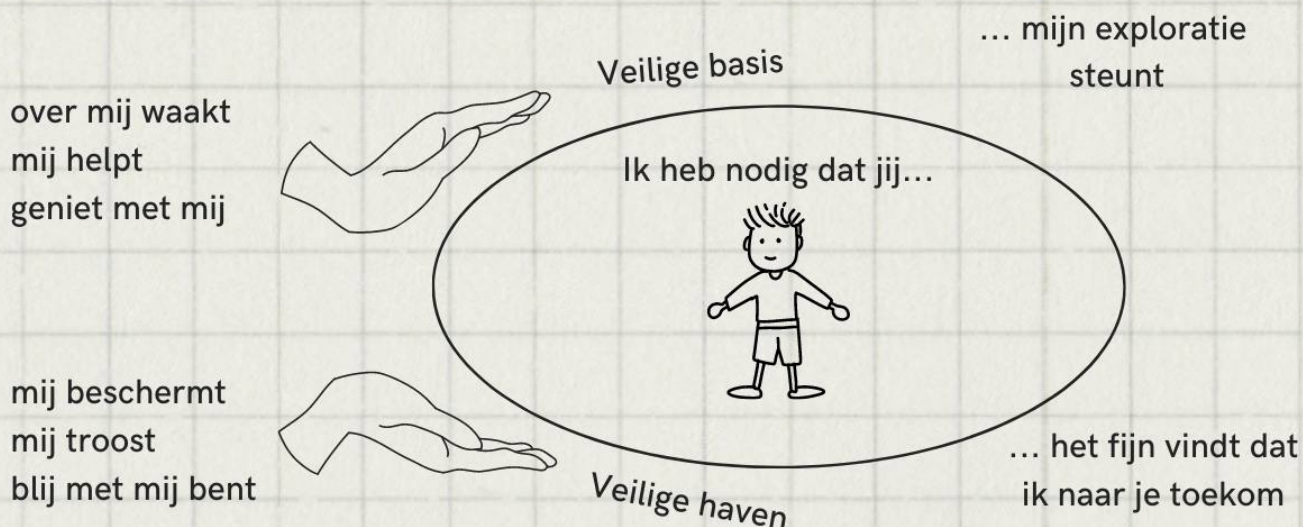
De Ijsberg

Binnen de ArVT wordt ook veel gewerkt met de ijsberg. Alles wat je boven water ziet, is eigenlijk nog niets vergeleken met wat er zich allemaal onderwater afspeelt (Nieuwenhuis, et al., 2020). De ijsberg werkt als metafoor voor de buiten- en binnenwereld van je kind. Aan de buitenkant zie je wellicht dat je kind huilt, boos wordt, iets kapotmaakt of iemand anders pijn doet, maar wat gebeurt er eigenlijk aan de binnenkant van je kind? Stonden alle drie de pijlen wel op groen? Is het kind misschien bang, verdrietig of eenzaam? De ijsberg is een hulpmiddel om stil te staan bij het feit dat niet altijd alles is wat het lijkt (Nieuwenhuis, et al., 2020).

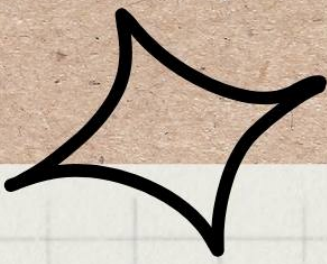

De Cirkel van Veiligheid

Om lekker te kunnen spelen en ontdekken, is het voor een kind belangrijk dat er een balans is tussen de ruimte krijgen om op onderzoek uit te gaan en het ervaren van veiligheid wanneer het allemaal iets te spannend wordt of wanneer er iets misgaat (Ainsworth, 1978). Dit wordt in de literatuur ook wel de cirkel van veiligheid genoemd. Kijk maar eens naar het plaatje hieronder, dat verduidelijkt het.

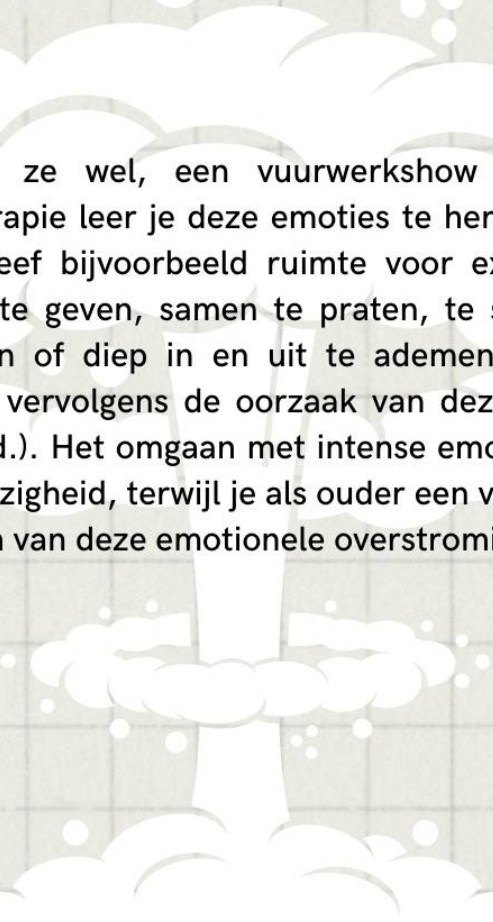
Schildgedrag

Schildgedrag is een verdedigingsmechanisme van het kind wanneer het kind het gevoel heeft zichzelf te moeten beschermen (Nieuwenhuis, et al., 2020). Best logisch, die naam! Schildgedrag kan het kind op korte termijn helpen om door een stressvolle of bedreigende situatie te komen, zoals wanneer de groene pijlen bijvoorbeeld niet op groen staan (Nieuwenhuis, et al., 2020). Bij de ijsberg is kort ter sprake gekomen dat een kind gedrag kan laten zien dat niet overeenkomt met wat er binnen in het kind omgaat. Zo kan clownesk gedrag van buiten te zien zijn, terwijl er van binnen iets heel anders in het kind omgaat. Door de clown uit te hangen of in de klas een dondersteen te zijn kan dit voor het kind een copingmechanisme zijn om wellicht op dat moment niet in huilen uit te barsten. Het kind houdt een schild voor om de ware emoties te verbergen (van der Molen et al., 2015).

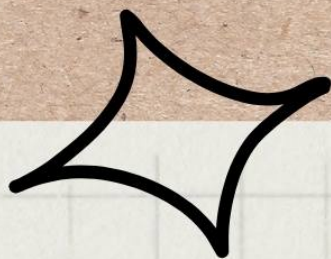

Grote Emoties

Grote emoties, je kent ze wel, een vuurwerkshow is er niets bij. Bij Affectregulerende vaktherapie leer je deze emoties te herkennen en ook hoe je ermee om kunt gaan. Geef bijvoorbeeld ruimte voor expressie door je kind letterlijk even de ruimte te geven, samen te praten, te schrijven, te tekenen, gekke danspasjes te doen of diep in en uit te ademen. Bied ook troost en geruststelling en probeer vervolgens de oorzaak van deze golf van emoties te achterhalen (Goleman, z.d.). Het omgaan met intense emoties vereist geduld en oefening, begrip en aanwezigheid, terwijl je als ouder een veilige plek biedt om te verkennen en te herstellen van deze emotionele overstroming (Goleman, z.d.).

2. Tips & Tricks

- Rust, reinheid en regelmaat

Zorg voor een gestructureerde dagelijkse routine, inclusief vaste tijden voor eten, naar bed gaan en andere activiteiten (Wagenaar & Feddema, 2012). Kinderen gedijen goed bij voorspelbaarheid en weten wat er van hen verwacht wordt.

- Creër een rustgevende omgeving

Creër een rustige plek voor het kind om tot rust te komen. Een omgeving met weinig prikkels kan helpen om de rust te bevorderen of om weer tot rust te komen (Perry, 2019).

- Bedtijdroutine

Ontwikkel een vaste en ontspannen bedtijdroutine om het kind te helpen ontspannen voor het slapengaan (Perry, 2019). Denk aan een bad nemen of douchen, een boekje lezen, even praten of samen knuffelen in bed. Zorg ervoor dat deze routine elke dag op hetzelfde moment plaatsvindt (Perry, 2019).

- Beperk dan ook de stimulerende activiteiten voor het slapen gaan.

Als het kind overprikkeld naar bed gaat, kan het moeilijk zijn om in slaap te vallen (Het effect van schermtijd voor het slapengaan: dit zegt de wetenschap erover, z.d.).

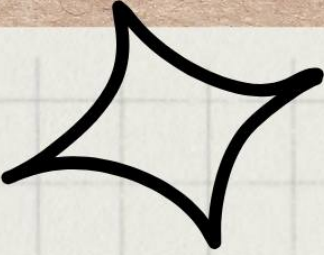
- Luister naar je kind.

Neem de tijd om naar je kind te luisteren en zijn of haar zorgen of angsten serieus te nemen. Geef ze de ruimte om hun emoties te uiten en bied geruststelling en troost wanneer dat nodig is (Wagenaar & Feddema, 2012).

- Probeer woorden te geven aan de dingen waar het kind misschien niet de woorden voor kan vinden (Nieuwenhuis et. al., 2020):

"Ik zie dat je boos bent, dat snap ik. Het is jammer dat je geen Magnum als ontbijt mag, dat begrijp ik heel goed. Wees maar even boos, dan gaan we straks eens kijken wat wel een lekker ontbijt is.

Tips & Tricks

- Consequenties focussen op de situatie

Deze aanpak richt zich op het geven van consequenties die specifiek gerelateerd zijn aan de huidige situatie, zonder dat dit invloed heeft op andere situaties (Wagenaar & Feddema, 2012).

Hier is een voorbeeld: Stel jouw kind weigert naar bed te gaan en blijft liever televisie kijken. In plaats van een zware consequentie op te leggen, kun je ervoor kiezen om een beperkte consequentie te geven die gericht is op het naar bed gaan.

Bijvoorbeeld:

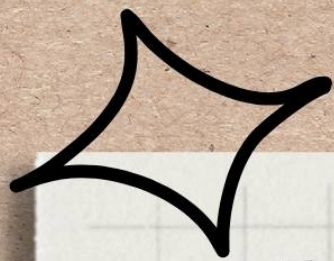
"Oké, je mag nog 10 minuten televisie kijken, maar daarna is het tijd om naar bed te gaan. Als je ervoor kiest om nog langer televisie te kijken, dan zal er geen tijd meer zijn voor een boekje in bed."

De consequentie in dit geval is dus dat het kind geen tijd meer heeft voor het lezen van een boekje in bed, als het ervoor kiest om langer televisie te kijken. De nadruk ligt specifiek op het gedrag van het naar bed gaan, zonder dat andere activiteiten zoals voetbal de volgende dag worden beïnvloed.

- Probeer zelf rustig te blijven

Check regelmatig bij jezelf in. "Hoe voel ik me? Hoe ben ik zelf vanmorgen uit bed gestapt?" Wanneer jij als ouder boos op je kind wordt, roept dit daaropvolgend boos gedrag van je kind op, zo blijf je in een vicieuze cirkel (Rigter, 2020). Probeer deze cirkel te doorbreken. Doe regelmatig aan sport of andere activiteiten buiten het huis, zodat je ook uit die ouderrol kan stappen van tijd tot tijd (Heemskerk & Langedijk, 2017).

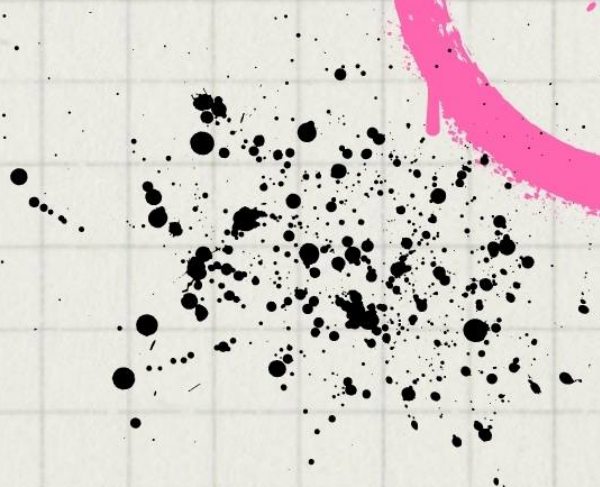

3. KUNSTIGE KNUTSELPRET

Nu gaan we naar het leuke deel. We gaan creatief aan de slag met beeldende vormgeving om te ontspannen of om (onderliggende) emoties op een veilige manier te uiten. Op de volgende pagina's worden tien werkvormen gepresenteerd. We zullen bespreken wat er nodig is om de werkvorm uit te voeren, de moeilijkheidsgraad, het doel van elke werkvorm en een schatting van de tijdsduur. Op deze manier weet je precies waaraan je begint voordat je aan de slag gaat!

Veel plezier!

1. Standbeeld van de familie

Wat?

Zet jezelf en het gezin samen in jullie kracht door een standbeeld van het gezin te maken.

Doel:

Aandacht voor elkaar, het gezin in zijn kracht zetten, plezier maken, samenwerken, persoonlijke betekenis en zelfexpressie.

Excl. droogtijd
van de klei
+/- 90 minuten
afhankelijk van
de leeftijd.

Plan van aanpak

Maar laat ook het proces lekker de vrije loop :)

Om een standbeeld van je eigen gezin te maken, verzamel je eerst alle benodigde materialen. Voor dit standbeeld wordt klei, verf, kwasten, een stevige bodem om het beeld op te zetten, en eventuele decoratieve items gebruikt. Je kunt uiteraard ook met andere materialen aan de slag gaan. Als je er samen niet uitkomt, is het goed om compromissen te sluiten.

Geef elk gezinslid een stuk klei om hun eigen basisvorm te creëren, zoals een cilinder of bal voor het hoofd. Voeg daarna met kleinere stukjes klei gezichtskenmerken toe, zoals ogen, neus en mond. Laat de creativiteit de vrije loop en heb waardering voor elkaars creaties. Help elkaar waar nodig bij het vormgeven van armen, benen of oren.

Laat de klei volgens de instructies op de verpakking volledig drogen, dit kan even duren afhankelijk van de gebruikte klei. Wanneer de klei droog is, kunnen de kinderen de standbeelden beschilderen met verschillende kleuren verf, waarbij ze hun verbeelding en eigen stijl kunnen gebruiken. Voor extra decoratie kunnen kralen, stof of draad worden gebruikt. Laat de verf en eventuele extra decoraties volledig drogen en plaats vervolgens de standbeelden op het basisplatform.

Bewonder samen het resultaat van jullie creatieve inspanningen en geniet van het proces dat jullie hebben doorlopen.

2. Schilder dobbelspel

Wat?

Een schilder dobbelspel is een spel waarbij de spelers creatief aan de slag gaan met schilderen en dobbelen. Hier volgen de stappen om een schilder dobbelspel te spelen

+/- 45- 90 minuten
afhankelijk van de
leeftijd

Doel:

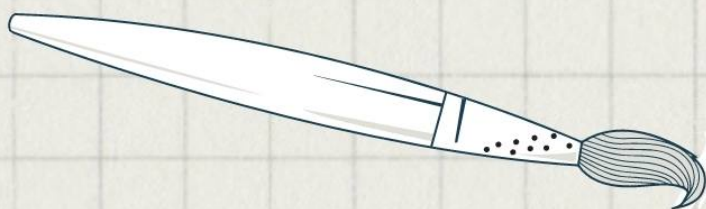
Het doel is om als gezin op een creatieve manier elkaar uit te dagen om schilderijen te maken. Beurtwissel en samenwerken staan bij deze werkvorm centraal.

Plan van aanpak

Verzamel alle spullen, dit zijn dobbelstenen (minstens één), kwasten, verf, papier of canvas en misschien ander tekenmateriaal zoals potlood, krijtjes of stiften. Nu alle spullen verzameld zijn, kunnen jullie met elkaar de regels bepalen. Mag er onderling gepraat/overlegd worden of wordt het spelletje zonder enige communicatie gespeeld? Vervolgens kan een lijst gemaakt worden van mogelijke schilderinstructies. Bijvoorbeeld, dobbel je 1 = gebruik rood, 2 = blauw, 3 = oranje, enzovoort. Of 1 = teken een voertuig, 2 = een fantasiebeest, 3 = schilder een mens.

Elke speler dobbelt om de beurt de dobbelsteen, het nummer van de dobbelsteen bepaalt wat er geschilderd wordt. De schilderijen kunnen samengevoegd worden tot één groot kunstwerk.

Leuke variatie: In de zomer buiten met stoepkrijt! Bewonder na afloop jullie gemaakte creatie! Waar in huis krijgt het een plekje?

Werkvorm geïnspireerd op de werkvorm van (Van de Velde et al., 2023, p. 123)

3. Spiegeltekenen

Wat?

Spiegeltekenen is een leuke activiteit waarbij je symmetrische afbeeldingen maakt. Hier volgen de stappen om te spiegeltekenen.

+/- 30 - 45 minuten
afhankelijk van de
leeftijd

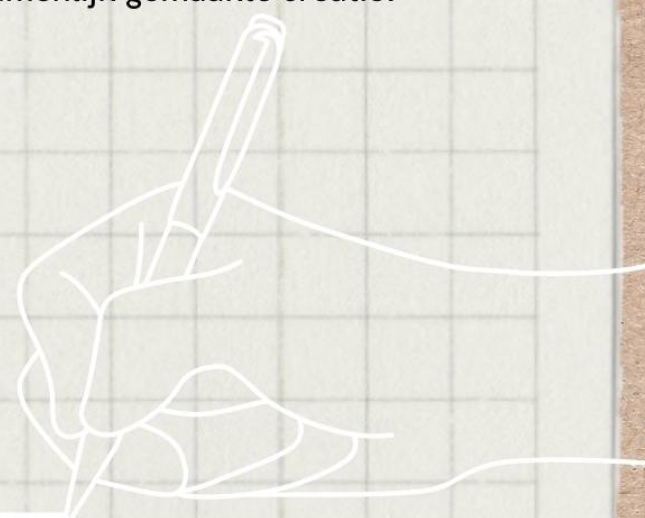

Doel:

Het doel van deze oefening is om oog te hebben voor de ander en elkaar aan te moedigen, door in contact met de ander een gedeelde ervaring te creëren.

Plan van aanpak

Spiegeltje, spiegeltje aan de wand... In spiegelbeeld gaat alles andersom, in spiegelbeeld. Nu gaan we het nog een stapje moeilijker maken om een spiegeltekening te maken! In spiegelbeeld... jawel! Voor deze oefening heb je alleen papier en tekengerei nodig. Misschien is het handig om het vel papier met plakband of schilderstape op de tafel te bevestigen, zodat het niet verschuift tijdens het tekenen. Neem recht tegenover elkaar plaats aan tafel en vouw het vel papier dubbel. De ene persoon leidt, de andere persoon volgt. Je doet net alsof er een spiegel tussen jullie twee in staat. Waar jij linksonderaan begint met tekenen, begint de andere persoon precies op de tegenovergestelde plek met tekenen. En zo volg je elkaar, alsof je tegenover jezelf zit in de spiegel! Lastig, hè? Bewonder na afloop jullie gezamenlijk gemaakte creatie! Waar in huis krijgt het een plekje?

Werkvorm geïnspireerd op de werkvorm van (Van de Velde et al., 2023, p. 145)

4. Blik-slaan

Wat?

Blik-slaan, ook bekend als "tin can punching" of "punch art", is een knutselactiviteit waarbij je patronen of ontwerpen maakt door gaatjes te slaan in een leeg conserveblik.

Doel:

Het doel van deze activiteit is om samen te werken! De een houdt het blikje vast, terwijl de ander met de spijker slaat. Je kunt ook om de beurt werken, zodat het echt een gezamenlijk project wordt.

Hoe?

Let op, bij deze activiteit is het belangrijk om goed op je vingers te letten! Je kunt gemakkelijk op je vingers slaan, en de randjes van het blik kunnen scherp zijn. Verzamel eerst alle benodigdheden: een schoon blik, een hamer, spijkers met verschillende diktes, een stift of potlood, en eventueel verf, lint, een kaars of een LED-lampje. Zorg ervoor dat het blik goed schoon is van binnen, wel zo fris! Teken met de stift eventuele vormpjes, letters of figuren op het blik. Plaats het blik op een stevige ondergrond, zoals een werkbank of een stevige houten tafel. Houd de spijker stevig vast op het getekende punt en gebruik de hamer om voorzichtig de spijker door het blik te slaan. Herhaal dit voor elk puntje of elke markering in het ontwerp. Je kunt afwisselen met de dikte van de spijkers voor een speels effect. Als je wilt, kun je het blik verven of decoreren met linten, dopjes of een LED-lampje.

+/- 60- 90 minuten
afhankelijk van de
leeftijd

Werkvorm geïnspireerd op de werkvorm van (Van de Velde et al., 2023, p. 180)

5. Schaal van papier- maché

Wat?

Een nieuw kunstwerk voor op de eettafel, het toilet of in de keuken, wie wil deze multifunctionele schaal nou niet? Om een echte eyecatcher van een schaal te maken, volg je de onderstaande stappen.

+/- 120 minuten
exclusief droogtijd
afhankelijk van de
leeftijd

Doel:

Ook voor deze werkvorm is optimale samenwerking fijn! Samen scheuren, vasthouden, lijm aanbrengen en samen bepalen hoe de schaal versierd wordt. Uiteindelijk zal het een succeservaring worden, het is een vrij eenvoudige werkvorm met snel resultaat! Zodra de lijm droog is, staat er echt iets moois!

Hoe?

Verzamel alle materialen. Een knutselkleed of zeil om de tafel mee te bedekken, een schort of oude kleding in verband met knoeien met de lijm, een grote schaal, plastic folie of magnetronfolie, kranten, kwasten, behangerslijm en eventueel verf, glitter, linten en stickers om de schaal mee te versieren. Bedek de tafel met het knutselkleed en vervolgens de schaal met het plastic folie, zodat het papier-maché niet aan de schaal blijft plakken. Bereid de lijm volgens de instructies op de verpakking totdat het een gladde pasta is. Scheur het krantenpapier in stukken of stroken. Dompel vervolgens het papier in de lijm en knijp het daarna voorzichtig uit om overtollige lijm te verwijderen. Het papier moet vochtig zijn, maar niet druipend. Leg de stukken krantenpapier op de mal van de schaal en zorg ervoor dat ze elkaar overlappen, zodat de schaal goed stevig wordt. Met ongeveer drie lagen krantenknipsels is de schaal al stevig! Laat de schaal vervolgens goed drogen. Dit kan wel even duren, denk aan een aantal uur tot een halve dag drogen, afhankelijk van de temperatuur in huis. Wanneer de papier-maché volledig droog is, kun je de mal voorzichtig van de schaal verwijderen. Trek het folie los en... TA-DA! De randjes van de schaal kun je voorzichtig bijwerken met behulp van een mes of schuurpapier. De schaal kan naar smaak versierd worden... En klaar is Kees! Nu kunnen jullie een mooi plekje uitzoeken.

Werkvorm geïnspireerd op de werkvorm van (Van de Velde et al., 2023, p. 226)

6. Slijmmaken (ja, echt!)

Wat?

De gruwel van elke volwassene maar oh zo leuk. Zet je grootste glimlach op en maak je kind het gelukkigste kind van de wereld! Samen slijm maken!!

Het maken van het slijm kost slechts 15 minuutjes!

Doel:

Het doel voor elke ouder is om het slijm boven de tafel te houden. Je kind reguleren dus. Spreek een afgebakend stuk af waar het slijm wel en zeker niet mag komen. Heb samen plezier, duik in de wonderlijke wereld van slijm maken en ontdek dat het stiekem toch ook best leuk is!

Hoe?

First things first, de spullen klaarzetten die nodig zijn voor het slijmrecept. Een afneembaar knutselkleed, een schort of oude kleding, een plastic kom, een plastic lepel, kinderlijm (van de Action), scheerschuim (die van Gillette werkt het best!), lenzenvloeistof met borax en eventueel glitters of verf om door het slijm te mengen. Begin met de flesjes lijm in de kom te doen, goed uitschudden - het kind kan de was doen. Voeg daarna de scheerschuim toe, de verhouding hiervan is ongeveer 50/50. Houd de kom goed vast en laat het kind de lijm en scheerschuim mengen. Beetje bij beetje voeg jij de lenzenvloeistof toe, een klein scheutje per keer. Goed stevig roeren, het moet nu dikker worden. Blijf toevoegen totdat de slijm niet meer aan de kom plakt, et voilà! Je hebt een slijmerige slijm. Als je het slijm in je handen neemt, kan het helpen lenzenvloeistof op je handen te doen, zo plakt het niet aan je handen vast. Wordt de slijm te plakkerig? Dan kan het zijn dat de temperatuur te hoog is. Eventjes in de koelkast zetten kan hierbij helpen. Als variant kan verf of glitters worden toegevoegd. Let wel op, dit kan de textuur van de slijm veranderen. Op YouTube zijn spelletjes te vinden die met slijm gedaan kunnen worden, zoals bellenblazen! Wie kan de grootste bel maken? Je kunt het slijm nog lang bewaren in een goed afsluitbaar bakje. Was je handen goed na het spelen!

Werkvorm geïnspireerd op de werkvorm van (Van de Velde et al., 2023, p. 234)

7. Spijkers rammen

Wat?

Jazeker, jeugdsentiment alom! We gaan spijkers rammen. Een nostalgische, competitieve en spanning verlagende activiteit.

+/- 30-45 minuten
afhankelijk van de
leeftijd

Doel:

Naast dat het natuurlijk een fantastische manier is om frustraties kwijt te kunnen, is het ook een spel waarbij je als ouder goed kunt oefenen om je kind te reguleren en rustig te maken. Oefen met afspraken zoals om de beurt meppen, stop is stop, harder en zachter slaan. Samen oefenen en vooral plezier hebben!

Hoe?

Zorg ervoor dat je voor deze activiteit een stevige stronk hout hebt of klem een balk tussen een bankschroef, het stuk hout mag niet gemakkelijk in beweging te krijgen zijn. Daarnaast heb je spijkers, hamers, eventueel verf en kwasten en optioneel een meetlint nodig. Sla eerst een klein stukje van de spijker in het houtblok. Het kind kan meten om ervoor te zorgen dat alles eerlijk verloopt. Om de beurt slaat elke speler op de spijker. De speler die bijvoorbeeld na vijf of tien beurten de spijker het verst in het hout heeft geslagen, heeft gewonnen. De stronk hout kan eventueel beschilderd worden als deze een mooie plek in de tuin krijgt.

Werkvorm geïnspireerd op de werkvorm van (Van de Velde et al., 2023, p. 246)

8. Fantasie zelfportret

Wat?

Het maken van een fantasie zelfportret met kinderen is een leuke werkvorm. Je kunt een spiegel gebruiken om eerst goed naar jezelf te kijken. Hoe zie jij eruit? En mama of papa? Welke kleuren zijn onze ogen, onze oren? Groot of klein? Wat is het verschil tussen jouw neus en de mijne? Omdat het een fantasie zelfportret is, hoef je niet te streven naar perfectie. Het mag imperfect zijn, het is fantasie!

+/- 60-90 minuten
Afhankelijk van de leeftijd

Doel:

Het doel van deze opdracht is samenwerken, elkaar ondersteunen en plezier hebben door bijvoorbeeld suggesties aan elkaars portret toe te voegen.

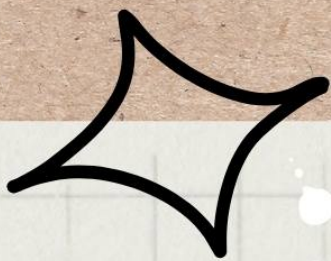
Hoe?

Verzamel alle materialen. Een knutselkleed, een schort of oude kleding, papier, kwasten, verf, water om de kwasten mee schoon te maken, papier om de kwasten te drogen, een spiegel, een mengpalet voor de verf, eventueel glitter, veertjes, lijm, een schaar en gekleurd papier. Begin samen met een brainstormsessie om de fantasie op gang te brengen en bedenk welke omgeving gecreëerd kan worden. Het kind kan zichzelf portretteren met realistische kenmerken, waarbij de spiegel gebruikt kan worden, maar er kunnen ook fantasievolle elementen worden toegevoegd, zoals dierenoren, kroontjes, gekke kapsels, enzovoort. Laat het kind de leiding nemen en volg als ouder. Moedig aan om de creativiteit de vrije loop te laten. Nadat de portretten zijn gemaakt, kunnen er eventueel knutselmaterialen worden toegevoegd om het portret tot leven te brengen. Denk aan glitter, veertjes of stukjes gekleurd papier voor een kostuum of gekke hoed.

Werkvorm geïnspireerd op de werkvorm van (Van de Velde et al., 2023, p. 288)

9. Portret- ik- en de ander

+/- 60-90 minuten
afhankelijk van
de leeftijd

Wat?

Het maken van een fantasie zelfportret met kinderen is een leuke werkvorm. Je kunt een spiegel gebruiken om eerst goed naar jezelf te kijken. Hoe zie jij eruit? En mama of papa? Welke kleuren zijn onze ogen, onze oren? Groot of klein? Wat is het verschil tussen jouw neus en de mijne? Omdat het een fantasie zelfportret is, hoef je niet te streven naar perfectie. Het mag imperfect zijn, het is fantasie!

Doel:

Het doel van deze opdracht is samenwerken, elkaar ondersteunen en plezier hebben door bijvoorbeeld suggesties aan elkaars portret toe te voegen.

Hoe?

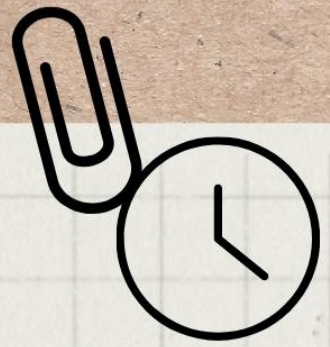
Verzamel alle materialen. Een knutselkleed, een schort of oude kleding, papier, kwasten, verf, water om de kwasten mee schoon te maken, papier om de kwasten te drogen, een spiegel, een mengpalet voor de verf, eventueel glitters, veertjes, lijm, een schaar en gekleurd papier. Begin samen met een brainstormsessie om de fantasie op gang te brengen en bedenk welke omgeving gecreëerd kan worden. Het kind kan zichzelf portretteren met realistische kenmerken, waarbij de spiegel gebruikt kan worden, maar er kunnen ook fantasievolle elementen worden toegevoegd, zoals dierenoren, kroontjes, gekke kapsels, enzovoort. Laat het kind de leiding nemen en volg als ouder. Moedig aan om de creativiteit de vrije loop te laten. Nadat de portretten zijn gemaakt, kunnen er eventueel knutselmaterialen worden toegevoegd om het portret tot leven te brengen. Denk aan glitters, veertjes of stukjes gekleurd papier voor een kostuum of gekke hoed.

Werkvorm geïnspireerd op de werkvorm van (Van de Velde et al., 2023, p. 346)

10. Potloodpotje van brooddeeg

Wat?

Het maken van een potloodpotje met brooddeeg is een makkelijke maar erg leuke knutselactiviteit. Hier is een eenvoudig recept om brooddeeg te maken voor het potloodpotje.

+/- 60-90 minuten
afhankelijk van
de leeftijd en
exclusief baktijd

Doel:

Het doel van deze werkvorm is creatieve expressie, samenwerking, fijne motoriek ontwikkelen, zintuigelijke ervaringen delen en het heeft tot slot een functionele bijdrage voor het huishouden!

Hoe?

Voor deze werkvorm heb je twee kopjes bloem, één kopje zout, één kopje water en eventueel voedingskleurstof, glitters en kruiden voor geur en textuur nodig. Verdere benodigdheden zijn een knutselkleed, een schort of oude kleding, een kom, lepel, een oven met bakpapier en verf.

Meng de bloem en het zout in een kom en roer het goed door elkaar tot het goed gemengd is. Voeg geleidelijk het water toe. De één kan gieten, de ander kan roeren en mengen. Blijf water toevoegen totdat het deeg een samenhangende bal vormt. Kneed het deeg op een met bloem bestoven oppervlak voor ongeveer vijf tot tien minuten totdat het glad en elastisch wordt. Als je kleur aan het deeg wilt toevoegen, kan je op dit punt de voedingskleurstof, glitters of kruiden toevoegen. Blijf kneden totdat de kleur of geur gelijkmatig verdeeld is. Dan is het nu tijd om het potloodpotje te vormen! Dit kan bijvoorbeeld een kleine potloodvorm zijn of een rond potje om meer potloden in te plaatsen. Laat de creativiteit de vrije loop!

Het potje kan nu op de bakplaat worden gezet en afgebakken worden in een voorverwarmde oven op 175 graden voor één tot twee uur. Houd het deeg echter goed in de gaten, de exacte baktijd kan variëren. Laat het potloodpotje goed afkoelen voordat je het gaat versieren.

Werkvorm geïnspireerd op de werkvorm van (Van de Velde et al., 2023, p. 110)

4. REFLECTIE NA BEELDEND AVONTUREN

Ja, dan vraag je jezelf af: waarom moet ik nou weer aan het werk? Ik heb toch lekker geknutseld? Klopt! Toch is het advies om even naar binnen te keren en te reflecteren op wat er wellicht bij je is losgemaakt tijdens het werken met je kind samen. Zo creëer je bijvoorbeeld door middel van reflectie een stukje bewustwording van onbewuste gevoelens en krijg je daardoor inzicht in de ouder-kind dynamiek (Hoek, 2012). Daarnaast stelt reflectie jou als ouder in staat om na te denken over de kwaliteit van je relatie met jouw kind en hoe het creatieve proces hierop van invloed kan zijn (Hoek, 2012). En alsof dit nog niet genoeg punten waren, biedt reflectie ouders de kans om voor zichzelf te zorgen en te groeien als individu en ouder (Van Hout et al., 2021).

Dus, tjop, tjop! Aan de slag!

1. Wat heb je opgemerkt tijdens de beeldende interventie met je kind? Welke veranderingen heb je waargenomen in de interactie tussen jou en je kind?

.....

.....

.....

2. Hoe voelde het voor jou om samen met je kind creatief bezig te zijn? Wat vond je leuk of uitdagend aan de ervaring?

.....

.....

.....

3. Heeft de beeldende interventie je geholpen om een diepere verbinding met je kind te voelen? Zo ja, op welke manier?

.....

.....

.....

4. Zijn er specifieke beeldende activiteiten of oefeningen die je hebt gedaan en die je hebt opgemerkt als stimulerend voor de hechting tussen jou en je kind?

.....

.....

.....

5. Heb je nieuwe inzichten gekregen over jezelf als ouder of over de behoeften van je kind door middel van de beeldende interventie?

.....

.....

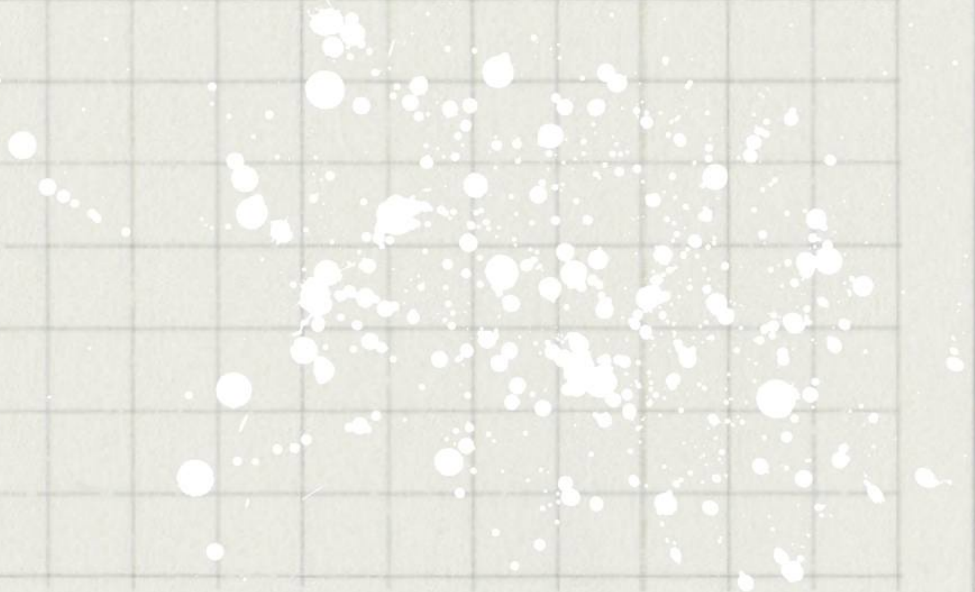
.....

6. Hoe denk je dat je de opgedane ervaringen en inzichten kunt toepassen in jullie dagelijks leven om de hechting met je kind verder te versterken?

.....

.....

.....

5. WOORDENLIJST

- Affect regulatie

Het vermogen om allerlei positieve en negatieve affecten te hanteren, waardoor een kind in staat is om zijn gedrag soepel aan te passen aan de omgeving (Verheugt-Pleiter & Zevalkink, 2005, p. 80).

- Affect

Fysieke gevoelens en behoeften (volgens Damasio in Schmeets, 2005a).

- Beeldend therapie

In beeldende therapie wordt methodisch gewerkt met gerichte interventies met beeldende materialen, gereedschappen en technieken, zoals schilderen, tekenen, textiel, metaal, steen, hout en digitale middelen (Schweizer, 2009b).

- Coping- mechanisme

Een copingmechanisme verwijst naar de strategieën en technieken die individuen gebruiken om om te gaan met stress, uitdagingen, emoties of moeilijke situaties.

- Co regulatie

Het proces waarbij minimaal twee mensen (het kind en de ouder/ander) voortdurend hun acties op elkaar afstemmen en aanpassen (volgens Fogel, zoals vermeld op het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid, 2020).

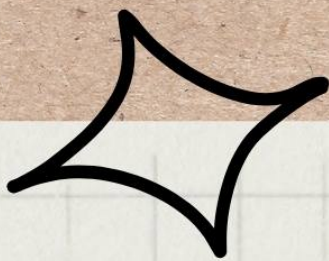
- Veilige gehechtheid

Kinderen die veilig gehecht zijn, zoeken direct contact met of nabijheid bij spanning van degenen met wie ze een hechtingsrelatie hebben (hechting en hechtingsproblemen, z.d.).

- Onveilige hechtheid

Als er problemen zijn met de hechting, wordt dit onveilige gehechtheid genoemd. Kinderen die onveilig gehecht zijn, zoeken niet direct contact met of nabijheid van de ouder (hechting en hechtingsproblemen, zonder datum).

- Gedesorganiseerde gehechtheid

Kinderen in gedesorganiseerde gehechtheidsrelaties vertonen conflicterend gedrag of angst gericht op de gehechtheidspersoon, bijvoorbeeld als gevolg van bedreigende en beangstigende vormen van verzorging (hechting en hechtingsproblemen, z.d.).

- Onveilig ambivalent

Kinderen in ambivalente gehechtheidsrelaties reageren boos of passief op de gehechtheidspersoon (hechting en hechtingsproblemen, z.d.).

- Regulatie

Regulatie is het proces van het controleren, beheren of aanpassen van iets volgens bepaalde regels, normen of standaarden (Nieuwenhuis et al., 2020).

- Matchen

Iets toevoegen wat erbij past, afgestemd op de inbreng van de ander (Nieuwenhuis et al., 2020).

- Mismatch

Wanneer er een verschil is tussen de emotionele behoeften van een persoon en de interventies of technieken die worden gebruikt in de therapie (Nieuwenhuis et al., 2020).

- Mentaliseren

Mentaliseren houdt in dat je kunt aanvoelen en begrijpen waarom jijzelf en anderen doen zoals ze doen, en begrijpen wat daar de achterliggende gevoelens, motieven en intenties bij zijn (Bleumer & Meijer, 2016, p. 27).

- Vaktherapie

Vaktherapie is een behandelvorm voor kinderen en volwassenen met een psychiatrische aandoening en psychosociale problematiek waarbij methodisch gebruik wordt gemaakt van een ervaringsgerichte werkwijze (Nieuwenhuis et al., 2020).

6. Literaire aanbevelingen

Ben je nog niet bent uitgelezen na deze handreiking en hunker je nog naar meer informatie? Lekker bezig! Dan heb ik hier nog een aantal aanbevelingen:

1. "Creatief communiceren met kinderen: beeldende therapie" door Roel Bouwkamp en Marlies Klok: Deze handreiking biedt een praktische gids voor ouders om creatieve communicatietechnieken te gebruiken om de emotionele groei en expressie van hun kinderen te bevorderen.
  2. "Beeldende therapie met kinderen: Handboek voor hulpverleners" door Susan Perrow: Deze handreiking is specifiek gericht op beeldende therapie met kinderen en biedt praktische informatie en casestudy's voor ouders en hulpverleners die betrokken zijn bij het therapieproces.
  3. "Handboek Beeldende Therapie" door Gerry McNeilly en Susan Hogan: Een boek dat net wat breder is dan alleen beeldende therapie. Deze handreiking beslaat namelijk ook waardevolle inzichten voor ouders die graag het therapeutisch proces van hun kind willen begrijpen en ondersteunen in het beeldende therapieproces.
  4. "Kinderen en beeldende therapie: Spelen, praten, tekenen, schilderen, boetsen en knutselen als onderdeel van de beeldende therapie" door Carlijn Vermaas en Monique Haanschoten: Een boek dat praktische tips en leuke werkvormen biedt voor ouders waarvan hun kind een beeldend therapie-traject volgt.
-

Nawoord

Gefeliciteerd!

Jullie hebben zojuist een creatieve reis voltooid, gevuld met verflodders, knutselavonturen en emotionele ontdekkingen. Hiermee is bewezen dat jullie meesters zijn in beeldende vormgeving.

Laat me jullie vertellen: de kleurrijke chaos die jullie hebben ervaren, heeft een diepe betekenis gehad. Er is niet alleen ontspanning gevonden, maar ook de kracht om emoties te omarmen en deze veilig te uiten. Deze werkvormen, speciaal ontworpen om de hechting tussen ouder en kind te bevorderen, hebben jullie samengebracht en een sterke band gesmeed.

Dus ga nu vol vertrouwen verder, gewapend met penselen en creatieve energie. Laat jullie innerlijke Picasso's en Van Goghs vrij! Blijf spelen, creëren en jezelf uitdrukken, zowel op het doek als in het leven, en vergeet niet om deze kostbare momenten van verbinding met jullie kinderen te koesteren.

Bedankt voor het deelnemen aan dit avontuur! Onthoud, jullie zijn de meesters van jullie eigen kunstwerk - het prachtige verhaal van jullie groei, de hechting en het ouderschap.

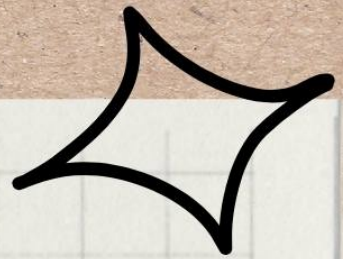

Bronnen

- Ainsworth, M.D.S., Blehar M.C., Waters, E. & Wall, S. (1978). *Patterns of attachment: A psychological study of the strange situation*. New York: Erlbaum
- Attachment: Bleumer, P. & Meijer, R. (2016). *Mentaliserend coachen: Bevorder metalliseren en inlevingsvermogen in organisaties*. Amsterdam: Boom Uitevers.
- Dana, D. (2020). *De polyvagaaltheorie in therapie - Basisboek: Het ritme van regulatie* (2de editie). Uitgeverij Mens!
- Goleman, D. (z.d.). Emotionele intelligentie: emoties als sleutel tot succes. Contact.
- *Hechting- hechtingsproblemen*. (z.d.). Nederlands Jeugdinstituut. Geraadpleegd op 6 juni 2023, van <https://www.nji.nl/hechting-en-hechtingsproblemen/soorten-gehechtheidsrelaties>
- *Hechting-en-hechtingsproblemen*. (z.d.). Nederlands Jeugdinstituut. Geraadpleegd op 5 juni 2023, van <https://www.nji.nl/hechting-en-hechtingsproblemen/wat-is-hechting#:~:text=Wanneer%20er%20sprake%20is%20van,alles%20te%20onderzoeken%20en%20ontdekken>
- Heemskerk, J., & Langedijk, M. (2017). *The Dad: Opvoedboek voor vaders*.
- Het effect van schermtijd voor het slapengaan: dit zegt de wetenschap erover. (z.d.). <https://www.jmouders.nl>. Geraadpleegd op 27 mei 2023, van <https://www.jmouders.nl/schermtijd-slapengaan/>
- Hoek, M. (2012). Hoe een C.J.G. buffers van ouderschap kan versterken. *Ouderschapskennis*, 3 jaargang(15). <https://www.ncj.nl/wp-content/uploads/media-import/docs/49a65adb-d430-43a2-bde4-022a08d8bfe9.pdf>
- Nicolai, N. (2008). Overdracht en tegenoverdracht bij vroegkinderlijke traumatisering. *Tijdschrift voor psychotherapie*, 34(6), 431-449. <https://doi.org/10.1007/bf03078457>

- Nieuwenhuis, L., Smelt, C., van der Vlugt, S., van der Wijntje, W., & Vos, P. (2020). *Affectregulerende Vaktherapie Basisboek* (1ste editie). Maklu, Uitgever.
- Perry, P. (2019). *Het boek waarvan je wilde dat je ouders het hadden gelezen: (en je kinderen blij zijn dat jij het doet)*. Uitgeverij Balans.
- Siegel, D. (1999). *The developing mind: Toward a neurobiology of interpersonal experience*. New York: Guilford Press
- Schmeets, M.G.J.(2003). Hetzelfde en toch anders: over de theoretische grondslagen van developmental therapy. In M.G.J. Schmeets & A.P. Schut (reds.). *Affectregulatie bij kinderen: een psychoanalytische benadering* (pp. 53- 72). (Assen: Koninklijke van Gorcum
- van den Ouweland, A. (2022). *Wanneer de (alarm)bel rinkelt: Psycho-educatie aan de hand van symbolen* (2de editie). Trauma Company.
- Rigter, J. (2020). *Handboek ontwikkelingspsychopathologie bij kinderen en jeugdigen* (2de editie). Coutinho.
- Rauh, W., van de Velde, I., Nieuwenhuis, L., & van der Vlugt, S. (2021). *Eerst affectregulatie, dan zelfregulatie*. Tijdschrift voor vakthrapie, 17(3), 12-19.
- Schweizer, C. (2009b). *Handboek beeldende therapie: Uit de verf*. Springer Science & Business Media.
- van der Molen, H., Simon, E., & Lankveld, J. (2015). *Klinische psychologie theorieën en psychopathologie*. (3de editie). Noordhoff.
- Van Hout, R., Overbeek, M., & Rijnberk, C. (2021). Opvoedzelfvertrouwen vergroten in multiprobleemgezinnen: De effecten van een gezinspsychiatrische behandeling. *Kind- en Adolescent in praktijk*, 2, 6-12.
- Van de Velde, I., Rauh, W., & Scholtz, L. (2023). *Praktijkboek Beeldend: Affectregulerende vaktherapie* (1ste editie). Garant.
- Wagenaar, A., & Feddema, G. (2012). *En als we nou gewoon eens gingen opvoeden*. Spectrum.

Over de auteur

Lieve lezers,

Laat ik me mezelf even voorstellen. Mijn naam is Leonie Stoffer. Ik ben een energieke vaktherapeut in wording. Op mijn diploma staat misschien 31, maar laten we eerlijk zijn, ik ben bijna 32 (maar shh, dat houden we tussen ons). Sinds 2019 ben ik mijn creatieve reis begonnen in de wereld van vaktherapie beeldend. Het was liefde op het eerste gezicht!

Nu, na wat omzwervingen, ben ik er eindelijk achter gekomen waar mijn hart echt ligt: werken met kinderen. Kinderen hebben een speciaal plekje in mijn hart veroverd tijdens mijn stage bij een kindertherapeut. Dus, met mijn afstuderen als vaktherapeut beeldend in zicht, sta ik te popelen om mijn eigen kinderpraktijk op te zetten. Maar wacht, er is meer! Ik ga ook nog eens de master doen! Want laten we wel wezen, ik wil me blijven specialiseren in ArVT en een flinke dosis kennis bijdragen aan het werkveld.

Terwijl ik mijn verfkwasten en kleurpotloden verzamel voor het avontuur dat voor me ligt, wil ik jullie bedanken voor het lezen en lachen. En laten we vooral niet vergeten om het leven een beetje kleurrijk en vooral hilarisch te houden!

Met sprankelende groetjes,

Leonie

De Evaluatieformulier m.b.t. het afstudeeronderdeel Praktijkgericht Onderzoek (PGO)

Praktijkgericht onderzoek- Opdrachtgever (E1)

1. Is het verslag helder, overzichtelijk en begrijpelijk om te lezen en iets in terug te vinden?

Tips:

- Sommige termen en alinea's komen in het verslag wat uit de lucht vallen door een wat abrupte overgang van de ene naar de andere alinea of omdat bepaalde termen nog niet eerder geïntroduceerd zijn in je verslag. Met een of twee zinnen ter introductie of inleiding, kun je de lezer iets vloeiender mee nemen in je verslag.

- In je inhoudsopgave noem je 'Deelvraag 1', 'Deelvraag 2' Om iets gemakkelijker terug te vinden in je onderzoeksverslag, zou je ook in de inhoudsopgave je deelvraag uit kunnen schrijven.

Tops:

- Je uitleg over de verschillende theorieën zijn helder en relevant t.a.v het onderwerp en je onderzoeksvragen.

- De onderzoeken waar je naar verwijst, zijn relevant en bruikbaar in de praktijk

2. Is de onderzoeksvraag helder geformuleerd en relevant voor het werkveld?

Ja, deze onderzoeksvraag is zeer relevant voor het werkveld.

Bij ouders die in hun visie over kinderen, ontwikkeling en opvoeden al op een lijn liggen met de ArVT en in de basis sensitief en responsief kunnen reageren en kunnen mentaliseren, is psycho educatie en/of wat ondersteunende gesprekken voldoende.

Juist bij ouders die een autoritaire opvoedstijl hanteren, al dan niet vanuit (intergenerationeel) trauma, waarvan de kinderen affecregulerende therapie krijgen, is het sensitief en responsief reageren en mentaliseren een uitdaging en behoeft veel meer aandacht, investering in de relatie en co-regulatie vanuit de therapeut naar ouders toe.

Het is bijzonder relevant om te onderzoeken welke interventies dan het beste aansluiten.

Opgemerkt: de hoofd en deel vragen zoals je die hebt geformuleerd in hoofdstuk 3 zijn anders dan hoe je ze formuleert bij je resultaten en bevindingen in hoofdstuk 5.

3. Wordt de informatie en kennis die uit het onderzoek naar voren komt als bruikbaar beschouwd binnen het werkveld?

Ja, de informatie die in dit onderzoek benoemd wordt, en de onderzoeken waarnaar verwezen wordt vanuit de literatuurstudie, zijn goed bruikbaar.

4. Hoe relevant zijn de conclusies en aanbevelingen van het onderzoek voor het werkveld?
De conclusies en aanbevelingen zijn heel relevant. Ten eerste omdat de aanbevelingen herkenbaar, concreet en goed toepasbaar zijn binnen de praktijk. Maar ook omdat het aan geeft, hoe de ArVT in ontwikkeling is op verschillende plekken –opdrachtgever, beroepspraktijk en beroepsontwikkelingen – komt uit deze aanbevelingen heel mooi naar voren, wat maakt dat er meer verbinding en samenwerking kan ontstaan tussen de verschillende plakken waar wordt gewerkt een de (door)ontwikkeling van de ArVT.
5. Heeft het onderzoek je geïnspireerd? Of verrast? Zo ja, op welke manier?
Het onderzoek heeft mij in de eerste plaats een nog beter inzicht gegeven in waarom het zo veel lastiger is om de transfer van de ArVT te maken naar thuis als de ouders een autoritaire opvoedstijl hebben en het biedt mij een stevigere theoretische inbedding door het literatuuronderzoek. De aanbevelingen hebben mij ook geïnspireerd om, naast het ontwikkelen van specifieke interventies, nog breder te kijken welke mogelijkheden er zijn om aan te sluiten bij de ouderfactoren. Ook ga ik n.a.v. dit onderzoek met meer aandacht stil staan bij de nazorg. De aanbevelingen hebben mij dus veel haakjes gegeven om weer op voort te borduren.
6. Zijn de bevindingen en resultaten van het onderzoek duidelijk en begrijpelijk beschreven?
Ja, voor mij heel duidelijk en begrijpelijk
7. In welke mate heeft het onderzoek bijgedragen aan uw begrip en kennis van dit vakgebied?
Dit onderzoek heeft mij weer nieuwe relevante kennis opgeleverd en tevens een heerlijk overzicht van relevante theorie en heldere conclusies.
8. Zijn er verbeterpunten voor het onderzoek om het nog waardevoller te maken (voor het werkveld)?
De ArVT is nog volop in ontwikkeling dus ik zie eindeloos veel mogelijkheden tot nader onderzoek. Maar dit onderzoek zie ik als een prachtige aanzet tot het verkennen van hoe je de transfer nou goed maakt naar de opgroeisituatie van het kind.

1. Vind je het eindproduct een logisch vervolg dat ontstaan is uit mijn onderzoek?
Ja, het is een mooi eindproduct dat in praktische zin ontzettend bruikbaar is en ondersteunend kan zijn in het maken van de transfer. Ouders hebben iets om qua informatie op terug te vallen en kunnen ook actief aan de slag.
2. Sluit het eindproduct goed aan op het onderzoek?
Ja, de meest bruikbare informatie die uit het literatuuronderzoek is gekomen en die ook in de transfer van belang is om te weten staat in het eindproduct, wat daarmee eigenlijk de psycho-educatie omvat.
3. In hoeverre beschouw je het product als vernieuwend en innovatief?
Een boekje met psycho-educatie, tips en oefeningen is op zich niet vernieuwend of innovatief maar voor de ArVT bestond het nog niet. Nu wel! En voor de transfer van ArVT naar de opgroeisituatie staan wel een heel aantal theorieën die goed aansluiten bij de ArVT in dit eindproduct op een plek gebundeld, in combinatie met tips en oefeningen die passend zijn binnende ArVT
4. Heeft hete eindproduct d potentie om anderen binnen het werkveld te inspireren? Zo ja, op welke manier(en)?
Ja, ik denk dat het anderen kan inspireren om rondom bepaalde methoden en interventies ook een product te maken dat kan helpen in het maken van de transfer naar ouders of naar andere plekken. Zo inspireert het mij om in het verlengde van dit product ook iets voor scholen te maken, zodat we hen ook me nemen in de transfer. En ik denk niet dat ik veel boekjes met psycho-educatie, tips en oefening ben tegen gekomen dat met zoveel humor geschreven is.
5. In hoeverre beschouw je het eindproduct als gebruiksvriendelijk voor de beoogde doelgroep?
Het theoretische gedeelte en de tips zijn sowieso goed te doen voor deze doelgroep. Of de oefeningen goed aansluiten, kan per gezin verschillen vermoed ik. Leonie heeft goed rekening gehouden met het feit dat sommige ouders het lastig zouden kunnen vinden om oefeningen te doen met hun kinderen en heeft daarom de meest laagdrempelige oefeningen gekozen. Als ouders (nog) niet in staat zijn om de oefeningen met hun kinderen zelf uit te voeren, is het altijd nog heel bruikbaar om onder begeleiding van de therapeut de oefeningen te doen. De moeilijke woorden lijst is ook heel fijn voor ouders denk ik.
6. Word het eindproduct praktisch toepasbaar beschouwd in de dagelijkse praktijk?
Ja. Sterker nog, een deel van de inhoud van dit eindproduct wordt al in de praktijk veelvuldig toegepast. Maar nooit eerder is het zo bij elkaar gebundeld, en ook op zo een speelse, creatieve manier.

7. In hoeverre vind je dat het beeldend therapeutisch vak voldoende/ onvoldoende wordt vertegenwoordigd in het eindproduct?

Het beeldend therapeutisch aspect zit wat mij betreft in de creatieve opmaak van het eindproduct en natuurlijk de beeldende oefeningen, de reflectie vragen en de literaire aanbevelingen. Wat mij betreft voldoende.

8. Wat zou verbeterd kunnen wordend aan het eindproduct om het nog waardevoller te maken voor het werkveld?

Een ding dat ik heel specifiek in het werkveld tegen kom, en ook bij collega's, is dat mensen het heel lastig vinden om te begrijpen hoe je moet co-reguleren. En dan met name hoe je dat non-verbaal doet. Wellicht zijn wat zelf regulatie en co-regulatie tips en/of oefeningen die ouders kunnen toepassen nog een mooie aanvulling

En even de typ -en spelfoutjes eruit ;)

Evaluatieformulier m.b.t. het afstudeeronderdeel Praktijkgericht Onderzoek (PGO)

Praktijkgericht onderzoek (E2)

1. Is het verslag helder, overzichtelijk en begrijpelijk om te lezen en iets in terug te vinden?

Jazeker. Het verslag leest goed weg en het is duidelijk en chronologisch opgebouwd. Wanneer ik nieuwsgierig werd door de tekst naar een bijlage kon deze ook goed gevonden worden.

2. Is de onderzoeksvraag helder geformuleerd en relevant voor het werkveld?

Absoluut, ik werd erg geprikkeld door onderzoeksvraag en wilde er graag meer over lezen en weten en werd nieuwsgierig naar de antwoorden. Binnen het werkveld komt deze vraag ook geregeld naar voren.

3. Wordt de informatie en kennis die uit het onderzoek naar voren komt als bruikbaar beschouwd binnen het werkveld?

Ja, de informatie gaf nieuwe en duidelijke inzichten over de effecten van autoritaire opvoedingsstijl en de verschillende manieren om hier als therapeut op in te kunnen spelen en een belangrijke rol in te kunnen hebben.

4. Hoe relevant zijn de conclusies en aanbevelingen van het onderzoek voor het werkveld?

De conclusies zijn mooi in een goed verband uit geschreven en geven een inspiratie om mee aan de slag te gaan. De aanbevelingen zijn helder per categorie opgesplitst, zoals opdrachtgever en beroepspraktijk waardoor ze overzichtelijk zijn opgesteld. En hierdoor ook duidelijke handvaten geven of aanbevelingen.

5. Heeft het onderzoek je geïnspireerd? Of verrast? Zo ja, op welke manier?

De onderzoeksvraag en de conclusie heeft mij op nieuw aan het denken gezet over de onderwerpen en nieuwe duidelijke inzage gegeven dat mijn rol als therapeute groter is dan ik soms denk en dat de rol van ouders/opvoeders ook groter is en deze samenwerking enorm van belang is. Dit weet ik wel maar het onderzoek maakte dit weer goed scherp en geeft ook

handreikingen hoe je dit positief en niet ondermijnend kunt aanpakken maar in samenwerking en ondersteunend aan elkaar.

6. Zijn de bevindingen en resultaten van het onderzoek duidelijk en begrijpelijk beschreven?

Jazeker.

7. In welke mate heeft het onderzoek bijgedragen aan uw begrip en kennis van dit vakgebied?

De verbanden tussen autoritaire opvoedingsstijl, intergenerationele overdracht en gehechtheidsrelaties en het kwetsbare kind (met verminderde eigenwaarde) wist ik al wel iets vanaf maar de mate van korrelatie werd mij door dit onderzoek en de beschrijving erg verhelderd. Daarnaast heeft het mij doen inzien welke mogelijke beïnvloeding er ligt.

8. Zijn er verbeterpunten voor het onderzoek om het nog waardevoller te maken (voor het werkveld)?

Ik werd erg nieuwsgierig naar de andere opvoedingsstijlen en hun relatie tot het kind. Verder zag ik naast de aanbevelingen en conclusies welke al gedaan worden geen extra verbeterpunten.

Eindproduct

1. Vind je het eindproduct een logisch vervolg dat ontstaan is uit mijn onderzoek?

Je en nee.

Het past geheel binnen je conclusie en sluit erg aan op het stuk psycho- educatie en samen verder oefenen, een mooie brug tussen de therapie en thuis. Ook mooi die kleine tips in houding en reactie welke je in de opdrachten hebt verweven.

Ik miste alleen (of ik heb er overheen gelezen) de directe link vanuit je onderzoek naar het product, vanuit je aanbeveling zit er wel een link maar van mij had het nog concreter gemogen. Zoiets als: 'aan de hand van deze conclusies en aanbevelingen is het volgende product ontworpen'

2. Sluit het eindproduct goed aan op het onderzoek?
Jazeker! Het sluit goed aan en geeft een mooie handreiking aan ouders/opvoeders en het kind. De tips en tricks zijn superhandig en ook waardevol en belangrijk maar hierin mistte ik de verbinding tot het onderzoek. Hoe zijn deze tot stand gekomen? Ze klinken heel logisch natuurlijk maar werd wel nieuwsgierig naar de totstandkoming.
3. In hoeverre beschouw je het product als vernieuwend en innovatief?
Het is zeker vernieuwend om zo vanuit de ArVT een boekje te hebben met daarin de reminders aan de psycho-educatie en wat oefeningetjes en hulpmiddelen
4. Heeft het eindproduct de potentie om anderen binnen het werkveld te inspireren? Zo ja, op welke manier(en)?
Dat denk ik wel, het geeft zo'n duidelijke richting om ouders wat mee te geven om ook thuis mee verder te gaan. Een mooie houvast en in een toffe overzichtelijke lay-out
5. In hoeverre beschouw je het eindproduct als gebruiksvriendelijk voor de beoogde doelgroep?
De tekst en de lay-out in het boekje werkt aanstekelijk en ook de opbouw is gebruiksvriendelijk. Zelf werk ik met verstandelijk beperkte jeugd waarbij ook ouders soms beperkt(talig) zijn. Dan is het soms even zoeken naar de benodigheden voor de opdracht, waardoor ik mij kan voorstellen dat dit een drempel zou kunnen zijn voor de uitvoer
6. Word het eindproduct praktisch toepasbaar beschouwd in de dagelijkse praktijk?
Ja, het zijn haalbare opdrachten om uit te voeren en ook wel verrassende opdrachten wat het ook leuk maakt om uit te gaan proberen. Daarnaast is de psycho-educatie/informatie kort en duidelijk omschreven en kan makkelijk nagezocht worden.
7. In hoeverre vind je dat het beeldend therapeutisch vak voldoende/ onvoldoende wordt vertegenwoordigd in het eindproduct?
De lezer van het eindproduct wordt naast de psychoeducatie en tips & tricks met een tiental beeldende opdrachten tot beweging/ontwikkeling en inzet aangespoord. Daarnaast is dat het niet alleen en sluit het boekje mooi af met wat reflectie vragen waardoor de ouders niet alleen maar creatief bezig zijn en mogelijk een fijne tijd met elkaar hebben, ze worden ook geprikkeld om na te denken over hun eigen handelen en invloed hiervan, een mooi therapeutisch onderdeel.

8. Wat zou verbeterd kunnen wordend aan het eindproduct om het nog waardevoller te maken voor het werkveld?
Je zou in de inleiding het hoofdstuk 4 apart mogen noemen waarin de reflectie vragen aanbod komen en heel kort het belang daarvan. Het zou mij namelijk kunnen overkomen dat ik als moeder al 3 opdrachten heb gedaan met mijn gezin en dan bij toeval erachter kom dat er ook eigenlijk nog denkwerk bij hoort, oeps.

Evaluatieformulier m.b.t. het afstudeeronderdeel Praktijkgericht Onderzoek (PGO)

Praktijkgericht onderzoek E3

1. Is het verslag helder, overzichtelijk en begrijpelijk om te lezen en iets in terug te vinden?

Het is redelijk helder. Wel moet ik soms goed lezen wat er bedoeld wordt, omdat er qua zinsopbouw (bijvoorbeeld lange zinnen) iets niet helemaal lekker loopt of spellingsfoutjes (bijvoorbeeld ArTV) die afleiden.

Maar ook echt even puzzelen wat er bedoeld wordt, bijvoorbeeld “affectregulerende vaktherapie in combinatie met beeldende therapie biedt op verschillende vlakken een meerwaarde”. Dan vraag ik mij hardop af: “is affectregulerende vaktherapie niet altijd een interventie die ingezet wordt in één van de vaktherapeutische disciplines? anders wordt het een affectregulerende bejegening genoemd”. Dit brengt mij verwarring.

Bij de inhoudelijke oriëntatie vind ik het stukje over externe, interactieve, co- en zelfregulatie moeilijk te lezen en merk ik dat ik steeds even weer terug moet naar wat er eerder staat. Misschien dit iets meer op een rijtje zetten in plaats van zo uitgeschreven?

2. Is de onderzoeksvraag helder geformuleerd en relevant voor het werkveld?

Relevant voor het werkveld is het zeker! Ik ben bij de start heel nieuwsgierig naar wat er uit het onderzoek komt over hoe de transfer naar thuis te kunnen maken, versterken.

De deelvragen genoemd op pagina 26 komen niet helemaal overeen met de deelvragen bij de resultaten. Dat geeft wel wat verwarring.

3. Wordt de informatie en kennis die uit het onderzoek naar voren komt als bruikbaar beschouwd binnen het werkveld?

Wat ik nog een beetje zoeken vind, is dat bijvoorbeeld de informatie bij de inhoudelijke oriëntatie niet helemaal klopt. Bijvoorbeeld over Affectregulerende Vaktherapie (de doelen en de fasen). Misschien is het wel begrepen, maar geprobeerd het in eigen woorden op te schrijven (wat heel knap is). Maar de vaktherapeuten die werken met de ArVT zijn samen zo op zoek geweest naar dezelfde taal, dat het even zoeken is wat er precies bedoeld wordt als er andere woorden aan gegeven zijn, en klopt het dan nog.

Bij de fase spanningsregulatie wordt bijvoorbeeld geschreven “er wordt gewerkt met interventietechnieken waarbij het middel, de interactieve regulatie en het mentaliseren bevorderende therapeutische houding centraal staat”. Wat zo mooi is van de ArVT is dat dit juist in alle fasen ingezet wordt, maar dat er nuanceverschillen zijn in hoe dat er dan uit ziet. Het is dus niet een kenmerk van de spanningsregulatiefase. Zoals het nu geschreven staat, lijkt dat wel zo.

4. Hoe relevant zijn de conclusies en aanbevelingen van het onderzoek voor het werkveld?

Begrijp ik goed dat het antwoord op de hoofdvraag is:

psycho-educatie voor ouders (meegenomen worden in de ArVT)

ouders die meedoen in de vaktherapieruimte

het doorbreken van intergenerationele overdracht van onveilige hechting? Die laatste is een flinke klus. Lees ik goed dat dit een voorwaarde is/ essentieel om vaardigheden opgedaan door een kind te implementeren?

Deze zin in de conclusie kan ik niet zo goed plaatsen: “het is belangrijk om te beoordelen of deze vorm van therapie als belastend wordt ervaren, zowel op financieel als psychisch vlak”. Ik ben nieuwsgierig waarom en wat dit te maken heeft met de conclusie, daar ik dit in het beantwoorden van de deelvragen niet eerder tegengekomen ben.

5. Heeft het onderzoek je geïnspireerd? Of verrast? Zo ja, op welke manier?

Mooi dat er ook een systeemtherapeut geïnterviewd is!

Fijn op een rijtje de verschillende onderdelen die meegenomen kunnen worden in de psycho-educatie; groeibevorderend kader, mentaliseren, enzovoort.

Het heeft mij geïnspireerd om al de stukken zoals artikelen, boeken, weer even bij elkaar te pakken en voor mijzelf op papier te zetten “wat is affectregulerende vaktherapie”. En een aantal bronnen die Leonie aanhaalt daarin mee te nemen (bijvoorbeeld over het autonome zenuwstelsel; inspiratie om mij verder te verdiepen).

Het onderzoek heeft mij niet zo heel erg verrast. De bevindingen: psycho-educatie en ouders die meedoen in de vaktherapieruimte waren mij al bekend en de interventie vraagt om nauwe samenwerking met het systeem (de psycho-educatie die hiervoor is ontwikkeld wordt toegelicht in het basisboek). Ik vind de blik van de systeemtherapeut mooi als aanvulling. Om ouders ook echt mee te nemen in het kunnen kijken naar hun eigen ervaringen van waaruit zij hun kind (mogelijk) bejegenen.

6. Zijn de bevindingen en resultaten van het onderzoek duidelijk en begrijpelijk beschreven?

Zie punt 4.

7. In welke mate heeft het onderzoek bijgedragen aan uw begrip en kennis van dit vakgebied?

Voor mij is het niet zo veel nieuwe informatie wat betreft ArVT. Wel mooi de koppeling die eventjes gemaakt wordt naar het autonome zenuwstelsel en dat maakt ook nieuwsgierig om toch nog wat verder te gaan verdiepen.

8. Zijn er verbeterpunten voor het onderzoek om het nog waardevoller te maken (voor het werkveld)?
Het mag van mij nog iets concreter voor het werkveld, met wat meer concrete praktijkvoorbeelden. Nu is het soms nog wat ingewikkeld geschreven en moet ik echt even goed lezen wat er wordt bedoeld. Leonie heeft geprobeerd veel te beschrijven (er zit duidelijk veel tijd in), maar daardoor is het ook weleens puzzelen op welke vraag geeft het ook alweer antwoord.

Eindproduct

1. Vind je het eindproduct een logisch vervolg dat ontstaan is uit mijn onderzoek?
Ik vind het eindproduct een mooi houvast geven voor ouders (met name het eerste gedeelte); waar werken we ook alweer aan (ijsberg, enzovoort). Qua taalgebruik kan ik mij voorstellen dat wat meer de ArVT taal gebruikt wordt zoals die beschreven is in het basisboek en praktijkboek. Zodat bepaalde termen steeds terugkomen, ook voor ouders (herhaling).
2. Sluit het eindproduct goed aan op het onderzoek?
Ik vind het eindproduct een mooi idee, maar ik ben nog zoekende in hoe het voortkomt uit het onderzoek en ook vooral de haalbaarheid, dan met name het stukje met de werkvormen dat naar mijn idee vraagt om dit samen in de therapiesituatie te doen. Dit mag (moet) begeleid worden, en vraagt dan de vaktherapeut dat hij niet alleen het kind interactief reguleert, maar ook de ouder die erbij is.
3. In hoeverre beschouw je het product als vernieuwend en innovatief?
Ik vind het idee mooi, maar zoek naar de toepasbaarheid. Ik zou dit zelf niet inzetten op de manier zoals nu beschreven, daarmee overvraag ik de ouders waarmee ik werk. Ik krijg de indruk dat ouders met het kind thuis gaan doen, wat ik juist aan het oefenen ben met de kinderen in de therapie. Het zijn vaktherapeutische werkvormen die beschreven zijn die vragen om een vaktherapeut die het proces begeleid.
4. Heeft het eindproduct de potentie om anderen binnen het werkveld te inspireren? Zo ja, op welke manier(en)?
Het zijn werkvormen die je fijn kunt inzetten binnen de vaktherapie, samen met het kind en ouders. Het vraagt om nauwkeurige inzet van het vaktherapeutisch middel.
5. In hoeverre beschouw je het eindproduct als gebruiksvriendelijk voor de beoogde doelgroep?

Ik zou een andere titel kiezen dan “hechtingsboost”, voor ouders, denk ik. Misschien dat dit een wat negatief gevoel op kan roepen (als ik kijk naar de ouders waar ik mee werk in de praktijk) en ga je de hechting een boost geven of de affectregulatievaardigheden?

Wat ik wel spannend vind, is dat er geschreven wordt “even checken of deze pijlen op groen staan kan dit ook helpen voorkomen”. Mijn ervaring is dat er vaak 1 (of 2) van de drie pijlen moeilijk te veranderen zijn. Met “even op groen” lijkt het alsof het een soort schuifje is, maar vaak zit hier juist hard werken met elkaar en ouders ondersteunen en helpen kijken naar de situaties en hun kind, wat er gebeurt. *Heel leuk poppetje getekend!*

Zoals eerder beschreven bij punt 2 denk ik dat dit werkvormen zijn om in de therapiesituatie in te zetten, niet thuis. Het reflectieformulier doet een beroep op al beschikking hebben over meer affectregulatievaardigheden (fase affectregulatie).

6. Word het eindproduct praktisch toepasbaar beschouwd in de dagelijkse praktijk?

Zie eerdere antwoorden.

7. In hoeverre vind je dat het beeldend therapeutisch vak voldoende/ onvoldoende wordt vertegenwoordigd in het eindproduct?

Het zijn fijne werkvormen om in te zetten in de vaktherapie.

8. Wat zou verbeterd kunnen wordend aan het eindproduct om het nog waardevoller te maken voor het werkveld?

Dat vind ik moeilijk om te zeggen. Ik ben nieuwsgierig naar wat precies het doel is van inzet van het eindproduct. Als dat mij iets meer duidelijk is, hoop ik mee te kunnen denken in wat er verbeterd kan worden.

Evaluatieformulier m.b.t. het afstudeeronderdeel Praktijkgericht Onderzoek (PGO)

Praktijkgericht onderzoek E4

1. Is het verslag helder, overzichtelijk en begrijpelijk om te lezen en iets in terug te vinden?

- A. Ik vind het verslag niet overal even helder en overzichtelijk qua opbouw. Zo is **hoofdstuk 1. Inhoudelijke oriëntatie** een opsomming van hele diverse onderwerpen. Hier zou je nog es kunnen kijken of een andere volgorde logischer is, of toch opdelen in twee hoofdstukken.

Een mogelijke alternatieve indeling van hoofdstuk 1:

1. Inhoudelijke oriëntatie
  - 1.1. Affectregulerende Vaktherapie
    - 1.1.1 de interventie
    - 1.1.2 de doelgroep
    - 1.1.3 Schildgedrag
  - 1.2. Opvoeding
    - 1.2.1 Autoritaire opvoeding
    - 1.2.2 Hechting
      - a. veilge hechting
      - b. onveilige hechting
      - c. gedesorganiseerde hechting
    - 1.2.3 Intergenerationele overdracht
    - 1.2.4 Externe, interactieve, co- en zelfregulatie
  - 1.3. Affectregulatie en het autonome zenuwstelsel
    - 1.3.1 Sympathische zenuwstelsel
    - 1.3.2
    - 1.3.3
  - 1.4 Psycho-educatie
    - 1.4.1 etc
  - 1.5 Beeldende therapie
2. Etc

De andere hoofdstukken vind ik beter van opbouw.

- B. Ik zou de codeboom eerder in het onderzoeksverslag plaatsen. Geeft een goed en helder overzicht van hoe je te werk bent gegaan en verduidelijkt de opbouw van het geheel.
- C. Er zitten nogal wat dubbelingen in wat de duidelijkheid en structuur niet ten goede komt.

2. Is de onderzoeksvraag helder geformuleerd en relevant voor het werkveld?

Ik vind je vraag duidelijk en zeker interessant voor het werkveld. Het is een thema wat je als therapeut in de praktijk tegenkomt.
Je deelvragen zijn niet overal in het verslag hetzelfde.

3. Wordt de informatie en kennis die uit het onderzoek naar voren komt als bruikbaar beschouwd binnen het werkveld?

Ik vind het interessant dat je de drie onderdelen autoritaire opvoedstijl, intergenerationele overdracht en gehechtheidsrelaties met elkaar hebt verbonden en de relatie tussen die drie hebt onderzocht. Met name de toevoeging van intergenerationele overdracht vind ik bijdragen aan de kennis over ouderschapsstijlen en gehechtheid.

4. Hoe relevant zijn de conclusies en aanbevelingen van het onderzoek voor het werkveld?

Ik vind de conclusies goed samengevat en met name de aanbevelingen zijn heel bruikbaar in het werkveld. De aanbevelingen zijn bijvoorbeeld goed te gebruiken om in een intervisiegroep te bespreken

5. Heeft het onderzoek je geïnspireerd? Of verrast? Zo ja, op welke manier?

Het onderzoek stimuleert me om steeds weer moeite te doen het brede systeem (ouders/begeleiders/school) te betrekken bij de behandeling. Dit is in mijn werksetting vaak lastig, maar als het lukt kan het van grote waarde zijn voor het proces en de transfer.

6. Zijn de bevindingen en resultaten van het onderzoek duidelijk en begrijpelijk beschreven?

De indeling van de beschrijvingen is duidelijk: interviews geordend rond thema's die horen bij de deelvraag, literatuurstudie en conclusies. Wel vind ik sommige stukken te lang en warrig en komen er herhalingen voor.

7. In welke mate heeft het onderzoek bijgedragen aan uw begrip en kennis van dit vakgebied?

Zie antwoorden op vragen 3, 4 en 5

Zie blz 76 basisboek: was al bekend dat rol van ouders van belang is voor de effecten van de therapie. Mooi dat er nu speciaal naar een opvoedstijl in combinatie met Arvt is gekeken. Het is nog duidelijker geworden dat aandacht voor de context van de ouders nodig is om ruimte te maken voor reflectie op hun opvoedstijl.

8. Zijn er verbeterpunten voor het onderzoek om het nog waardevoller te maken (voor het werkveld)?

Ik heb hieronder een verzameling van opmerkingen gezet:

- Er staan heel veel fouten in de tekst. Typefouten, letters vergeten, geen hoofdletters waar ze wel horen, zinnen die niet lopen, spellingsfouten (d-t). Typefout in de titel
- Affectregulerende vaktherapie wordt steeds anders geschreven, ook de afkorting ArVT
- Citaten precieser overnemen. Als je uit het basisboek citeert moet er staan Nieuwenhuis et al, niet alleen Nieuwenhuis
- In Literatuurlijst staat het basisboek ArVT niet

Samenvatting:

- De bevindingen hebben implicaties voor de klinische praktijk en kunnen richting geven aan verdere professionalisering en ontwikkeling van Affect Regulerende Vaktherapie. Wat zijn die bevindingen en implicaties?

Voorwoord

- Verwijzen naar chakra, engel en andere zielematen, godinnen en energiecentra vind ik niet professioneel, te persoonlijk, of te 'leuk'. Ik zie dat je die schrijfstijl goed beheerst, maar die past m.i. goed in een column of verhaal, niet in een onderzoeksverslag
- Je schrijft: ....vaktherapie tegelijkertijd onterecht slechts een heel klein plekje heeft veroverd in de huidige maatschappij van de Geestelijke Gezondheidszorg: niet mee eens

Inleiding

- Je schrijft: 'met de opvoedstijl die binnen de ArVT wordt gehanteerd.' We hanteren niet 1 opvoedstijl, we leggen uit hoe een kind zich ontwikkelt en wat een groeibevorderende omgeving is
- Fasen: interventietechnieken apart noemen, goed overnemen, niet half (middel ipv vakther middel)
- Citaten goed overnemen, klopt niet altijd
- Sommige zinnen lopen niet goed.
- Verhaal over hechting: veel, te veel door elkaar, 2 stijlen en er drie noemen, intergenerationeel al uitleggen terwijl er daarna nog een heel stuk aan geweid wordt
- Invloed van gehechtheid op de opvoeding? Hoe bedoel je? Van de eigen gehechtheid op het ouderschap? In de opvoeding ontstaan gehechtheidspatronen
- Veel dubbele info, zelfde info in verschillende zinnen.
- Goed overlezen, fouten in zinnen, verkeerde woorden: parasymp systeem
- Zou er ergens nog een stukje uit een casus passen? Een voorbeeld?

2. Onderzoekskwestie

- Je schrijft: *'Het kennisnetwerk heeft een module geschreven, Affect Regulerende Vaktherapie (ArVT). "Eigenlijk is het een visie", zegt Corine Smelt in een gesprek over deze*

module. "Affect Regulerende Vaktherapie is iets wat we allang allemaal doen, alleen geven wij, het kennisnetwerk, er doormiddel van 'Het Basisboek Affect Regulerende Vaktherapie' woorden aan, zo verteld Smelt. Ik snap het verband niet, waarom hier? Ik zou graag willen dat je dit eruit haalt. Ik heb verder geen rol gehad, ben niet officieel geïnterviewd, opeens zo genoemd worden zonder context past niet. Komt echt uit de lucht vallen. Je hebt dit van tevoren ook niet gevraagd.

Deelvraag 3

- Stukje gaat niet over de deelvraag *psycho-educatie bij aan het vergroten van het gevoel van zelfvertrouwen bij ouders in relatie tot affect regulerende vaardigheden?*
- Er wordt opeens een andere beandelmodule genoemd? Komt uit de lucht vallen
- Je schrijft: *ArVT richt zich vooral op de kind- factoren en biedt daarnaast psycho-educatie aan ouders/verzorgers. Psycho-educatie heeft niet primair als doelstelling het karakter van een ouder of gedrag volledig te transformeren. Wel kan het een ouder helpen hun eigen gedrag te leren begrijpen en daarop te reflecteren (Sleet & Midgley, 2020). De interventies en technieken die worden toegepast bij Affect Regulerende Vaktherapie zorgen ervoor dat er meer balans komt het centrale zenuwstelsel zodat affectieve regulatie wordt bevorderd, emoties gereguleerd worden en er meer psychische balans komt is in het zenuwstelsel.*
Wat doet dit stukje hier?

Aanbevelingen: goed!

Eindproduct

1. Vind je het eindproduct een logisch vervolg dat ontstaan is uit mijn onderzoek?

Ik vind het idee heel passend bij je onderzoek: een handzaam overzicht voor ouders (verzorgers, leerkrachten) van wat aan psycho-educatie in de therapie voorbij is gekomen en een stimulans voor ouders om de band met hun kinderen te onderzoeken of te versterken door samen iets te *doen*.

Hoe het eindproduct uiteindelijk is geworden: daar zou nog aan echt aan geschaafd moeten worden denk ik..... ik weet niet precies welke opmerking bij welke vraag past, dus heb ik alle punten waar ik nog es naar zou kijken bij de laatste vraag onder elkaar gezet.

2. Sluit het eindproduct goed aan op het onderzoek?

Het idee wel, de uitvoering nog niet helemaal.

3. In hoeverre beschouw je het product als vernieuwend en innovatief?

Ik vind het product, mits aangepast, een mooie aanvulling op de ArVT-behandeling zoals die beschreven is in het basisboek. Er is in die beschrijving wel aandacht besteed aan hoe ouders betrokken kunnen/moeten worden bij de behandeling, maar er is nog geen speciaal voor ouders geschreven tekst, die ouders mee naar huis kunnen nemen, nog es door kunnen lezen. In die zin is het een innovatief product binnen de ArVT interventie.

**4. Heeft het eindproduct de potentie om anderen binnen het werkveld te inspireren?
Zo ja, op welke manier(en)?**

Het eindproduct kan beeldend therapeuten stimuleren

- ouders meer te betrekken bij de behandeling
- psycho-educatie meer aandacht te geven
- Ouders te motiveren en prikkelen om beeldende activiteiten met hun kinderen te doen

5. In hoeverre beschouw je het eindproduct als gebruiksvriendelijk voor de beoogde doelgroep?

Het product is aantrekkelijk vormgegeven, ouders zullen dit eerder pakken dan een mapje A4tjes.

Begrippen zijn makkelijk op te zoeken. De werkvormen zijn duidelijk en op een praktische manier beschreven zodat ouders ze zo kunnen uitvoeren.

6. Word het eindproduct praktisch toepasbaar beschouwd in de dagelijkse praktijk?

Met aanpassingen goed te gebruiken in de ArVT-praktijk

7. In hoeverre vind je dat het beeldend therapeutisch vak voldoende/ onvoldoende wordt vertegenwoordigd in het eindproduct?

Door de werkvormen is het beeldende aspect aanwezig in het eindproduct.

Daarnaast is onvoldoende omschreven wat beeldende therapie is. Ook kan duidelijker aangegeven worden wat de functie kan zijn van het beeldend samen iets doen van ouders met hun kinderen.

8. Wat zou verbeterd kunnen wordend aan het eindproduct om het nog waardevoller te maken voor het werkveld?

Wat beter kan (hou je vast, ik gooi t er allemaal maar in...):

- Titel Hechtingsboost: vind ik niet passend, alsof je even snel met een paar oefeningetjes hechtinsproblemen kunt rechtekken. Misschien: Affectreguleren: tips en oefeningen voor ouders. Of 'ArVT – tips en oefeningen voor ouders' met daaronder je bijzin.
- Er staan heel veel fouten in de tekst. Typefouten, letters vergeten, geen hoofdletters waar ze wel horen, zinnen die niet lopen, spellingsfouten (d-t).
Voorbeeld van een zin die niet klopt: 'Alles wat je boven water ziet is eigenlijk nog niks met wat er zich allemaal onder water afspeelt (Nieuwenhuis..)
- Affectregulerende vaktherapie wordt steeds anders geschreven, ook de afkorting ArVT

- Manier van aanspreken van de ouders. Deze gezochte popi-jopi-aanspreekstijl zal echt niet elke ouder aanspreken. Je moet voor een dergelijk product m.i. toch wat functioneel blijven. Je vult hiermee teveel in, alsof je precies weet hoe ouders het leuk vinden aangesproken te worden en daar kun je echt ook helemaal de plank mis mee slaan. Ik denk dat de meeste ouders het liefst korte en heldere informatie willen die er uitnodigend uit ziet (en dat laatste is gelukt denk ik!).

Een paar voorbeelden:

‘Ouderschap het meest prachtige avontuur’: dit schrijf je aan ouders die juist zitten met een kind met probleemgedrag, voor ouders die het net heel moeilijk met dat ouderschap hebben.....

‘Stiekum toch ook wel heel erg leuke kinderen’ ....kun je zo niet invullen...

‘Het geluk in je gezin vergroten’ ... vind ik veel te groots gezegd, we weten helemaal niet of we dat kunnen

Bij therapie-reminders is de intro niet passend, niet nodig, kan veel korter.

‘Nu gaan we naar het leuke deel’...is ook invulling, en voor iedereen anders

‘Reguleren moeilijk woord’... is invulling, en kleinerend

Term ‘moeilijke woordenlijst’ vind ik ook wat badinerend. Zou eerder kiezen voor Woordenlijst

- Uitleg van de begrippen: kan korter, eenvoudiger en makkelijker leesbaar . geldt ook voor de woordenlijst. Nog es goed naar de teksten kijken, soms te ingewikkeld. Bij Gehechtheid: zoeken nabijheid BIJ SPANNING
- Window of Tolerance is niet goed uitgelegd, warrig, en de tekening klopt niet
- Citaten precieser overnemen. Als je uit het basisboek citeert moet er staan Nieuwenhuis et al, niet alleen Nieuwenhuis (‘Het is als een avontuur..’ : waar staat dat in het basisboek?)
- Tips en tricks...gaat het om truukjes? Waarom niet gewoon Tips?
- Waar komen de tips en tricks vandaan? Uit een boek? Zelf bedacht? Er is geen duidelijke verbinding met ArVT, zoals bv wel over de groene pijlen.
- Waar is Hoofdstuk 2?
- Reflectie: intro functioneel houden, hoeft m.i. geen uitleg over doel van reflectie.
- Nawoord: ook teveel invulling, en kan korter. Meer iets in de trant van:
Ik hoop dat deze reader u als ouder(s) inzichten en tools heeft gegeven om de ontwikkeling van uw kind te ondersteunen en u heeft geïnspireerd om samen aan de slag te gaan!

Bijlage 3: Opdrachtgeversformulier

Het hieronder beschreven formulier wordt gebruikt om afspraken omtrent het uit te voeren onderzoek, met de opdrachtgever vast te leggen. Als student vul je de items samen met de opdrachtgever in. De opdrachtgever ondertekent het formulier.

De consulent of verantwoordelijk docent PGO beoordeelt of het onderzoek geschikt is binnen de toetsopdracht van de opleiding en binnen de context van het vakgebied van Vaktherapie. Bij akkoord van de consulent of verantwoordelijk docent kan de student starten met het onderzoek.

Zorg bij het inleveren van je onderzoeksdocumenten dat je ook het ingevulde Opdrachtgeversformulier apart upload in Onstage. Als de student het Praktijkgericht onderzoek (vrijwel) heeft afgerond, wordt de opdrachtgever gevraagd feedback te geven op zowel het onderzoeksverslag als het eindproduct.

Opdrachtgeversformulier Praktijkgericht onderzoek en Eindproduct Studiejaar 22-23, Periode C/D	
Naam student: Leonie Stoffer	
Naam consulent of verantwoordelijk docent: Manon Bruinsma	
Datum:	13 maart 2023
Gegevens van de opdrachtgever	
Naam opdrachtgever:	Mara Heijs
Functie opdrachtgever:	Vaktherapeute
Naam instelling:	Family Supporters
Adres:	Houtmankade 332
Postcode en woonplaats:	1013 RR Amsterdam
E-mail:	Mara Heijs <Mara@familysupporters.nl>
Telefoonnummer:	020 237 17 81/ 06 58 89 60 69
Handtekening opdrachtgever:	

Omschrijving opdracht en randvoorwaarden	
Wat is de onderzoeksvraag, onderzoeksonderwerp of onderzoekskwestie van de opdrachtgever t.a.v. van het onderzoek en eindproduct?	~~Hoe pas je ArvT toe bij een kind waarbij het kind niet centraal staat in de opvoeding.~~ Hoe kan de transfer van mentaliserende vaardigheden die zijn opgedaan bij beeldend therapie onder behandeling van ArvT op een duurzame
Wat is de doelstelling van het onderzoek?	1. Een doelstelling is om onder andere te begrijpen hoe ouders of andere opvoeders kunnen worden betrokken bij het therapeutische proces en hoe hun betrokkenheid het resultaat van de therapie beïnvloed. In deze context kan het onderzoek zich richten op het evalueren van de effectiviteit van verschillende benaderingen voor ouderbetrokkenheid zoals oudereducatie, betrekken van ouders bij therapie of gezinstherapie. 2. Ook kan onderzocht worden hoe het kind geholpen kan worden ondanks factoren die een negatieve invloed op de opvoeding hebben, zoals trauma, stress, armoede of huiselijk geweld. Denk bijvoorbeeld aan veerkracht van een kind vergroten en negatieve gevolgen van risicofactoren verminderen. 3. Een laatste doel kan zijn om te begrijpen hoe verschillende opvoedingsstijlen van invloed kunnen zijn op het succes van de therapie en hoe dit van invloed is op het behandelproces en uitkomst hiervan.
Wat zijn de ideeën/ wensen voor de onderzoeksopzet?	De wens is om inzichten die verkregen worden te gebruiken om de hulpverlening voor deze kinderen te verbeteren. Onderzoeksopzet: - Een onderzoeksdoel hebben - Een populatie van het onderzoek bepalen (kinderen tussen de 6 en 10 jaar oud in Amersfoort) - Een vooronderzoek doen - Data verzamelen door interviews af te nemen met wellicht kinderen, ouders en (gezins)therapeuten - Data analyseren en coderen - De resultaten kunnen tot slot worden gebruikt om de hulpverlening voor deze kinderen te verbeteren
Wat zijn de ideeën/ wensen t.a.v. het eindproduct?	Het eindproduct kan worden gebruikt om de hulpverlening voor deze kinderen te verbeteren.
Hoe is de globale planning?	- 18 juni → PGO inleveren - 05 juni → definitieve versie af en laten checken - 28 mei → uiterlijk alle data binnen hebben en deze al hebben geanalyseerd - 21 mei → klaar zijn met de analyse - April → sessies afnemen - 21 maart → overeenkomst hebben - En tijdens deze sessies ben ik aan het schrijven aan het PGO.
Welke afspraken zijn gemaakt over:	Omgang persoonsgegevens: - Persoonsgegevens worden alleen verzameld en gebruikt voor

manier geïmplementeerd worden bij de gezinsdynamiek waarbij opname is van een andere opvoedings stijl?

- onderzoeksethiek en omgang met persoonsgegevens (AVG)? - de mogelijkheden inzage te hebben in documenten? - mogelijkheid beeldopnamen te maken? - contacten te hebben met cliënten en medewerkers van de instelling? - gebruik te maken van andere middelen/mogelijkheden van de instelling?	het specifieke doel van het onderzoek - Alle persoonsgegevens worden veilig opgeslagen en zijn alleen toegankelijk voor de onderzoeker en eventuele medewerkers die betrokken zijn bij het onderzoek - Persoonsgegevens worden na afloop vernietigd of geanonimiseerd. - Ik zal voldoen aan alle relevante wet- en regelgeving op het gebied van gegevensbescherming (AVG). Beeldopnamen: - Vooraf aan beeldopnamen zullen deelnemers geïnformeerd worden en zal er toestemming worden gevraagd - Er mag ten allen tijden geweigerd worden om gefilmd te worden - Beelden worden alleen gebruikt voor het specifieke doel van het onderzoek - Beelden worden veilig opgeslagen en zijn alleen toegankelijk voor de onderzoeker en eventuele medewerkers betrokken bij het onderzoek - Worden de beelden gebruikt tijdens een presentatie dan zullen de deelnemers geanonimiseerd worden en er zullen geen identificeerbare details worden vermeld. Contact met cliënten en medewerkers: - Men wordt ten allen tijden geïnformeerd over het doel van het onderzoek, de aard van vragen en eventuele risico's en voordelen van deelnemen als men benaderd wordt. - Men heeft altijd het recht om op elk moment te weigeren om deel te nemen - Alle gegevens worden altijd vertrouwelijk behandeld en zal de privacy van de cliënten en medewerkers beschermen. - Contact met cliënten en medewerkers zal alleen plaatsvinden als dit noodzakelijk is voor het uitvoeren van het onderzoek. Gebruik van middelen/ mogelijkheden - Ik zal alleen gebruik maken van middelen en mogelijkheden van de instelling als dit noodzakelijk en alleen wanneer hier toestemming voor is gegeven en ik zal mij houden aan procedures en richtlijnen van de instelling voor het gebruik hiervan. - Ten allen tijden wordt de privacy van eventueel verkregen gegevens gewaarborgd.
Welke afspraken zijn gemaakt over het contact en het overleg met opdrachtgever?	- Ik zal regelmatig contact hebben met de opdrachtgever om voortgang van het onderzoek te bespreken - Contact vindt plaats zowel telefonisch, via MS Teams, face to face en via de mail. - Ik zal eventuele wijzigingen in de onderzoeksopzet of uitvoering doorvoeren met de opdrachtgever - Ik zal vertrouwelijke informatie van de opdrachtgever als zodanig behandelen en alleen delen met personen die betrokken zijn bij het onderzoek.
Op welke manier worden de resultaten en adviezen aan de	- Dit kan door middel van een schriftelijke rapportage door middel van een samenvatting van de onderzoeksresultaten, een beschrijving van de gebruikte methoden en technieken, de

opdrachtgever gepresenteerd?	conclusies die uit het onderzoek zijn getrokken en een overzicht van aanbevelingen die volgen uit de resultaten. - Naast een schriftelijke rapportage kan ik ook een presentatie komen geven waarbij ook het eindproduct overhandigd wordt.	
In te vullen door consulent of verantwoordelijk docent:		
Feedback:	Je ideeën over het product graag nog op papier zetten en met de opdrachtgever en je consulent bespreken.	
Akkoord	JA / ~~NEE~~	Handtekening consulent of verantwoordelijk docent:
Alleen in te vullen bij geen akkoord	Afspraken: Datum vervolgcontact:	

NB De beoordeling van het onderzoek valt onder de verantwoordelijkheid van de opleiding Vaktherapie Hogeschool Utrecht. Dat betekent dat examinatoren van de opleiding het onderzoek beoordelen.

28042
9-2-2020
21 en